

เอกสารประกอบรายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการทักษะการทำงานและสมรรถภาพในการแข่งขันของแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ:
การศึกษาวิธีการวัด แนวโน้ม และความแตกต่าง

เอกสารแนบ ฉบับที่ 5

รายงานผลการทดลอง
วิชาภาษาอังกฤษ ระดับ ปวส.

โดย

กมล พิณรัตน์
ดร.วัลลภา จันทร์เพ็ญ
ศุภร ชินะเกตุ
พรทิพย์ นวลวันดี
นীরนุช วลัยชัยเสถียร
ดร.พัชรารวลัย วงศ์บุญสิน

สารบัญ

หน้า

สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญแผนภูมิ	ญ
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
ข้อดกกลบ่อดัน	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	3
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	4
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	7
ชุดการเรียนรู้การสอน	15
การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ	19
การเรียนแบบร่วมมือ	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
3. วิธีการดำเนินการวิจัย	
ระเบียบวิธีการวิจัย	46
การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา	49
สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	65

บทที่

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรม

ที่ได้จากการใช้แบบบันทึกผลการใช้

แบบบันทึกผลสังเกตพฤติกรรมของ

นักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อ

งานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของกลุ่มทดลอง

และกลุ่มควบคุม64

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากการ

ใช้แบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษเพื่อ

งานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของกลุ่ม

ทดลองและกลุ่มควบคุม81

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย89

สมมติฐานของการวิจัย89

กลุ่มตัวอย่าง90

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย90

วิธีการดำเนินการวิจัย90

การวิเคราะห์ข้อมูล90

ผลการวิจัย91

การอภิปราย91

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย95

บทส่งท้าย97

บรรณานุกรม98

ภาคผนวก ก103

จุดประสงค์ทั่วไป มาตรฐานรายวิชา คำอธิบาย

รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ

รายการหัวข้อเรื่อง โมดูล 1-7

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ข	112
เนื้อหาสำคัญของหัวข้อเรื่องและความรู้ของเนื้อหาโมดูล 1-7	
ภาคผนวก ค	120
แบบสังเกตพฤติกรรม	
แบบประเมินด้านทักษะภาษาอังกฤษในแต่ละ โมดูล	
แบบประเมินพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำ ด้านการแก้ปัญหา	
และด้านการทำงานเป็นทีม	
ภาคผนวก ง	132
ตารางเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกต	
ภาคผนวก จ.	169
แผนการสอน โมดูล 1-7 ใน 2 สัปดาห์	
แผนการจัดการเรียนรู้	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ด้านภาวะผู้นำของนักศึกษาระดับ ปวส. วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามระยะเวลา66	66
2. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ด้านการแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับ ปวส. วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามระยะเวลา70	70
3. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ด้านการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาระดับ ปวส. วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามระยะเวลา74	74
4. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับ ปวส. วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามระยะเวลา78	78
5. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอของ นักศึกษาในระยะเวลาก่อนเรียนและหลังเรียนของ นักศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม81	81
6. การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อ งานอุตสาหกรรมของนักศึกษา ระหว่างกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมในระดับ ปวส.82	82
7. การเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย ของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องาน อุตสาหกรรมสิ่งทอ ระดับ ปวส. ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม83	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
8. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลอง	83
9. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองจำแนกตาม โมดูล	84
10. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มควบคุมจำแนกตาม โมดูล	85
11. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมของนักศึกษา ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระดับ ปวส. ระยะ ก่อนเรียนจำแนกตามโมดูล	86
12. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมของนักศึกษา ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระดับ ปวส. ระยะ หลังเรียนจำแนกตามโมดูล	87
13. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ระดับ ปวส. ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมจำแนกตามโมดูล	88
14. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน ในสัปดาห์ที่ 1-20	133

15. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	134
16. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	135
17. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	136
18. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	137
19. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	138

20. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	139
21. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	140
22. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	141
23. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	142
24. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	143

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

25. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	144
26. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	145
27. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	146
28. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	147
29. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	148

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

30. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	149
31. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	150
32. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	151
33. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม	
ด้านทักษะภาวะผู้นำ (1) ทักษะด้านการแก้ปัญหา (2)	
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (3) และทักษะด้านภาษาอังกฤษ (4)	
ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ	
งานอุตสาหกรรมสิ่งทอระดับปวส. จำแนกตามรายคน	
ในสัปดาห์ที่ 1-20	152
34. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (ปวส.)	153
35. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม (ปวส.)	154
36. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.)	
จำแนกตามโมดูล 1-7	155

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
37. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตามโมดูล 1-7	156
38. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตามโมดูล 1-7	157
39. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตาม โมดูล 1-7	158
40. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตาม โมดูล 1-7	159
41. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตาม โมดูล 1-7	160
42. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตาม โมดูล 1-7	161
43. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตาม โมดูล 1-7	162
44. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตาม โมดูล 1-7	163
45. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตาม โมดูล 1-7	164
46. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตาม โมดูล 1-7	165

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
47. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตามโมดูล 1-7	166
48. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตามโมดูล 1-7	167
49. คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ปวส.) จำแนกตามโมดูล 1-7	168

สารบัญตาราง (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา ภาษาอังกฤษ เพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ	48
2	แสดงขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนการสอน โมดูล STTHR ภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ	50
3	แสดงขั้นตอนการสร้างสื่อการสอน	53
4	แสดงการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะด้านเนื้อหา	55
5	แสดงการสร้างแบบประเมินวัดพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน	59
6	แสดงคำร้อยละของคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ด้านภาวะผู้นำของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในแต่ละ ครั้งที่ทำการสังเกตระดับ ปวส.	68
7	แสดงคำร้อยละของคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ด้านทักษะการแก้ปัญหาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกตระดับ ปวส.	72
8	แสดงคำร้อยละของคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ด้านการทำงานเป็นทีมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกตระดับ ปวส.	76
9	แสดงคำร้อยละของคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ด้านทักษะภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกตระดับ ปวส.	80

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัย โครงการทักษะการทำงานและสมรรถภาพในการแข่งขันของแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ : การศึกษาวิธีการวัด แนวโน้ม และความแตกต่าง เป็นโครงการความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม ต่อการรองรับการยกระดับความสามารถ ในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย โดยอาศัยการปรับปรุงระบบการเรียนการสอนของวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม เป็นกรณีศึกษาในการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมและพึงปฏิบัติได้ในการพัฒนาทักษะการทำงานและสมรรถภาพของแรงงานไทย

ผลการวิจัยเบื้องต้นพบว่าหลักสูตรการเรียนการสอน ของวิทยาลัยเทคนิคโพธารามในอนาคตต้องเน้นการพัฒนาทักษะของ นักศึกษา 6 ด้าน คือ 1. การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ 2. การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา 3. การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ 4. การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม 5. การพัฒนาทักษะการคำนวณ 6. การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ

การแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และการฝึกอบรม เพื่อพัฒนายกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย โดยการจัดทำโมดูล (School Teaching Training Human Resource Development : STTHR) ให้สอดคล้องกันทั้งในด้านเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถทางด้านสติปัญญาและทางด้านทักษะต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

การจัดทำโมดูล STTHR วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของนักศึกษาคณะวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างให้นักศึกษา ได้รับความรู้ในด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีทักษะด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีมเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ข้างต้น ผู้วิจัยเห็นสมควรดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และการฝึกอบรม เพื่อพัฒนายกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย โดยการจัดทำโมดูล (School Teaching Training Human Resource Development : STTHR) ในวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระหว่างนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR และการสอนแบบปกติในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ

3. สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR มีทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานเป็นทีมมากกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ
2. นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ

4. ขอบเขตของการวิจัย

ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR ที่สร้างขึ้นเป็นภาคทฤษฎี ของวิชาภาษาอังกฤษ เพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ซึ่งประกอบด้วย

1. จุดประสงค์รายวิชา
2. มาตรฐานรายวิชา
3. คำอธิบายรายวิชา
4. แผนการสอน
5. ใบเนื้อหา
6. กิจกรรม
7. แบบฝึกหัด
8. ใบเฉลยแบบทดสอบ
9. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

5. ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ อาศัย พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม อารมณ์ และช่วงเวลาเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ และการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR ไม่มีผลต่อการวิจัย

2. นักศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสิ่งทอและคุณสมบัติเหมือนกันตรงตามหลักสูตรทุกประการ

3. ผู้ที่ทำการสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR เป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและการประเมินผลการเรียนเป็นอย่างดี

6. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดการเรียนการสอน หมายถึง ชุดการเรียนการสอนแบบปกติและแบบโมดูล STTHR สำหรับครู-อาจารย์ และนักศึกษา

2. แบบสังเกตและประเมินพฤติกรรม หมายถึง แบบที่ใช้ในการประเมินทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะภาษาอังกฤษ

3. ทักษะภาวะผู้นำ หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรม ดังนี้

3.1 แต่งกายถูกระเบียบ

3.2 เข้าเรียนตรงเวลา

3.3 ความมั่นใจและกล้าแสดงออก

3.4 ความสามารถในการจัดการกลุ่ม

3.5 การเป็นตัวแทนของกลุ่ม

4. ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรม ดังนี้

4.1 กล้าคิด กล้าทำ เพื่อพัฒนาแก่ส่วนรวม

4.2 สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข

4.3 ปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ

4.5 กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาของกลุ่มได้

5. ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรม ดังนี้

5.1 รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5.2 ให้ความช่วยเหลือและ ความร่วมมือในการทำงาน

5.3 มีความรับผิดชอบต่อผลงานกลุ่ม

5.4 ความสามัคคีในหมู่คณะ

5.5 การแสดงความคิดเห็นในระหว่างทำงานกลุ่ม

6. ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษา ใน

6.1 การฟัง

6.2 การพูด

6.3 การอ่าน

6.4 การเขียน

7. ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR หมายถึง ชุดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการพึ่งพาและแสวงหาความรู้ร่วมกัน รวมทั้งช่วยกันคิดแก้ปัญหา

8. แบบทดสอบ หมายถึง แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อวัดความก้าวหน้าในการเรียนการสอนของแต่ละหน่วยโมดูลที่จัดทำขึ้น

9. กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามปกติ

10. กลุ่มทดลอง หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่จัดกิจกรรมด้วยชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR

7. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำนวน 54 คน โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (proposive sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่สอนแบบปกติ จำนวน 27 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR จำนวน 27 คน

การดำเนินการทดลองและรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบความรู้พื้นฐาน (pretest) ของนักศึกษาโดยให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

2. จัดการเรียนการสอนนักศึกษา 2 กลุ่ม ด้วยวิธีที่ต่างกันดังนี้

2.1กลุ่มทดลอง ในกลุ่มทดลองจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนตามขั้นตอนและวิธีการสอนที่เขียนไว้ในแผนการสอน ซึ่งดำเนินการดังนี้

2.1.1 ผู้สอนแจกแบบทดสอบและให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน

2.1.2 ผู้สอนแจกใบความรู้และอธิบาย

2.1.3 ผู้สอนให้นักศึกษาแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 คน จะได้ 6 กลุ่ม โดยมี 1 กลุ่ม ที่มีสมาชิก 3 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปและคิดผลงานตามสถานการณ์ ที่กำหนดเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน

2.1.4 ผู้สอนให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

2.1.5 เมื่อนักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่น ๆซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2.1.6 ผู้สอนกระตุ้นให้นักศึกษาช่วยกันสรุปเนื้อหาสาระที่ได้

2.1.7 ผู้สอนให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดทบทวน

2.1.8 ผู้สอนให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน

2.2 กลุ่มควบคุม สำหรับกลุ่มควบคุมจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามปกติ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนตามขั้นตอนและวิธีการสอนที่เขียนไว้ในแผนการสอน ดังนี้

2.2.1 ผู้สอนแจกแบบทดสอบและให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน

2.2.2 ผู้สอนแจกเนื้อหาและอธิบาย

2.2.3 ผู้สอนให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดท้ายบท

2.2.4 ผู้สอนให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน

3. ทดสอบความรู้หลังเรียน (posttest) ของนักศึกษา โดยให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกครั้งหนึ่งหลังจากเรียนเนื้อหาครบทุกหัวข้อแล้วด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้พื้นฐาน (pretest)

4. นำผลคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบของแต่ละกลุ่มมาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ t-test

5. ในแต่ละครั้งที่มีการเรียนการสอนทั้ง 2 กลุ่ม ผู้สอนและผู้สังเกตจะทำการประเมินทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้แบบบันทึกผลสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทุกครั้งระหว่างเรียนและนำผลจากแบบประเมินที่ได้มาจากการสังเกตพฤติกรรม มาหาค่าความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และนำมาเขียนในรูปกราฟเพื่อดูการพัฒนาทักษะแต่ละด้านของแต่ละกลุ่ม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเพื่อจัดสร้างชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้สูตรการคำนวณทางสถิติวิจัย ดังนี้

- 6.1 วิเคราะห์ความยากง่ายของข้อสอบ
- 6.2 วิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อสอบ
- 6.3 วิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย
- 6.4 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
- 6.5 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน

ด้วยสถิติ t-test

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้เรียบเรียงเสนอไว้ตามลำดับดังนี้

0. การจัดการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือผู้เรียนสำคัญที่สุด (Child Centered Learning)

- 0. ชุดการเรียนรู้การสอน
- 0. การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
- 0. การเรียนแบบร่วมมือ
- 0. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

0. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในกระแสของการปฏิรูปการศึกษานั้น การเรียกร้องให้มีการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ มีการปรับเปลี่ยนการประเมินผลจากการทดสอบ เป็นการประเมินการปฏิบัติและใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ปรากฏออกมาในแนวคิดใหม่ๆ หลายประการ เช่น การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างความรู้ และการประเมินตามสภาพที่แท้จริง

การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด มีเป้าหมายหลักอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษมากกว่าการนำนวัตกรรมต่างๆ มาใช้โดยไม่มั่นใจในการส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด จะต้องมีการออกแบบและวางแผนอย่างรัดกุม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพสูงสุด ดังนั้นพื้นฐานสำคัญของการจัดการเรียนรู้ ก็คือการที่ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ต้องรู้ให้มากพอที่จะดูแลและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนได้

(ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์, 2543 : 55-56)

จากการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 จุดเน้นที่เห็นได้ชัดเจนประการหนึ่ง คือ การให้ความสำคัญกับผู้เรียน หรือที่เรียกว่า “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” หรืออีกนัยหนึ่งที่คุ้นเคยกันดีคือคำว่า “เด็กเป็นศูนย์กลาง” ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 22 – 30 เช่น

ม. 22 “ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ”

ม. 24 (1) “ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ”

ม. 24 (2) “ ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ”

1.1 การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2543 : 54-55) ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน ความสำเร็จในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ คือ ความเชื่อมั่นในตัวผู้เรียน กล่าวคือการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้จะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้เกี่ยวข้องมีความเชื่อสำคัญ 2 ประการ คือ

1. เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนเป็นคนดี มีศักยภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
2. เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

ในการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ นั้นย่อมมีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อม ภารกิจและความถนัด ความชำนาญเฉพาะด้าน อย่างไรก็ตามได้แนวคิด เอกภาพในหลักการ และหลากหลายในการปฏิบัติ ทั้งบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ จึงมีหลักการในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ที่จะต้องยึดหลักการ คือผู้เรียนสำคัญที่สุด และสอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน

ความสำคัญสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียน

การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นความพยายามในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด ก็คือการเป็นผู้ที่เก่ง ดี และมีความสุข โดยการดำเนินการทุกวิถีทางที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการและสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน เป็นการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในลักษณะของผลการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือเรียนรู้ด้วยตนเอง

จุดสำคัญของการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งต้องให้ความสำคัญสูงสุดที่ผู้เรียนมี

3 ส่วน คือ

1. การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด
2. การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ
3. การบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วิชย วงษ์ใหญ่ (2543 : 30) กล่าวว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้รับโอกาสเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง โดยมีปริมาณและคุณภาพอย่างเพียงพอ ได้รับการพัฒนาสติปัญญา (Intelligence Quotient หรือ IQ) มีความสามารถเผชิญความยากลำบาก (Aversity Quotient หรือ AQ) มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของตนเอง การควบคุมอารมณ์ของตนเอง (Emotion Quotient หรือ EQ) โดยการเรียนรู้จักและรู้ทันอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน สามารถจัดการกับอารมณ์ และควบคุมความเครียด รู้จักรอคอยเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น ทั้งสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นได้ ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น จะทำให้การพัฒนาศักยภาพในหลาย ๆ ด้านมีประสิทธิภาพทางสุนทรียภาพ ศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ จะเสริมสร้างการเป็นบุคคลให้มีคุณภาพทั้งจิตใจ ปัญญา และพฤติกรรม เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้คุณธรรม หรือเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

สรุปได้ว่า การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้ผู้เรียนดี เก่ง และมีความสุข โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

1.2 ความหมายของกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 20) กล่าวว่าไว้ว่ากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การกำหนดจุดหมาย กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ เน้นสื่อการเรียน และการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

ประวิทย์ บึงสว่าง (2543 : 79) กล่าวว่าไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้คิดเอง ปฏิบัติเองและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล หรือ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ โดยครูเป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้กระตุ้นท้าทาย ให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ถ้าดวง เกษตรสุนทร (2543 : 48) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความหมาย 2 ด้าน คือ

ด้านผู้เรียน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมเน้นการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำความรู้ ประสพการณ์ไปใช้ในชีวิตได้

ด้านผู้จัด หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การเน้นประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ การเคารพในศักดิ์ศรี โดยมีการวางแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้จะเน้นในเรื่อง กระบวนการกลุ่ม (Group Process) การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการศึกษาที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรม การเรียนรู้มากที่สุด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และมีปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

1.3 บทบาทของผู้สอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดให้สอดคล้องกับ ความต้องการ ของผู้เรียนแต่ละคนให้เจริญเติบโตตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพผู้เรียนตัดสินใจว่าจะเรียนรู้อะไร เมื่อไร และการเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร ผู้สอนต้องมองผู้เรียนว่าไม่ใช่เป็นผู้คอยรับข้อมูลจากผู้สอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้มาให้ผู้เรียนจะต้องค้นหาตนเองว่าต้องการเรียนรู้อะไร และสามารถ ค้นพบความรู้ด้วยตนเองอย่างไร ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่

1. ผู้สอนต้องเปลี่ยนกระบวนการทัศน์เกี่ยวกับการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนวิธีคิด ความเชื่อของ ตนเองได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นคิดจะเปลี่ยนตนเอง ไม่มีใครสามารถที่จะไปเปลี่ยนวิธีคิด ความเชื่อคนอื่น ได้ การเรียนรู้แนวใหม่ที่เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ มีวิธีการเรียนที่แตกต่างกันและใช้เวลา ไม่เท่ากันที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตนเองให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ

2. ผู้สอนมีความเชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา การออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากประสบการณ์ การ เรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เพื่อสร้างโอกาสให้ ผู้เรียนเติบโตตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล ในสถานการณ์ดังกล่าว ผู้สอนต้องมีความเชื่อตามปรัชญาการศึกษากลุ่มพิพัฒนนิยม (Progressivism) ซึ่งเชื่อว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ พัฒนาได้ ผู้เรียนรู้จากการเป็นผู้กระทำ (Active learning) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับมีอิสระ และสามารถควบคุมทิศทางการจัดกิจกรรมได้ดี คือ การสืบเสาะค้นหา การแก้ปัญหา การเรียน กลุ่มย่อย การเรียนแบบค้นพบ การเรียนแบบร่วมมือและการเรียนเชิงประสบการณ์

3. การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ ซึ่งผู้สอนจะยังมีความสำคัญจะต้องมีการวางแผน การเรียนการสอน (Instruction) และการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ (construction) ซึ่งการเรียนรู้แนวใหม่เชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง และสามารถพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นไปได้เรื่อย ๆ โดยอาศัยโครงสร้างความรู้ภายในของของตนเองกับการเรียนรู้ข้อมูลต่าง ๆ รอบตัวผู้เรียนจะส่งผลกระทบและประสบการณ์ทางสมองของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางปัญญาของประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งสังเกตได้จากการเพิ่มขึ้นของความเข้าใจที่ลึกซึ้งในตัวผู้เรียนเป็นกระบวนการที่เน้นการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีการควบคุมตนเองในการเรียนรู้

4. เน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ที่มาจากผู้เรียนจะมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน โดยเน้นความแตกต่าง ระหว่างบุคคลที่ไม่ใช่คุณภาพของการจำแต่เป็นศักยภาพของความใส่ใจและแรงผลักดันของแต่ละบุคคล อารมณ์พื้นฐานของผู้เรียนจะพัฒนาไปสู่คุณธรรมและจริยธรรม

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานได้สำเร็จภายใต้การแนะนำช่วยเหลือจากผู้สอน ผู้เรียนจะทำกิจกรรมเพิ่มเติมจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ตนเองสนใจ บทบาทผู้สอนได้แก่ คอยสังเกต สนับสนุนสร้างบรรยากาศทางสังคมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิกของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนได้รับความหมายและประโยชน์ของการเรียนรู้อันเป็นพื้นฐานการพัฒนาความสามารถทางการคิด

5. พัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เนื่องจากธรรมชาติของผู้เรียนมีศักยภาพที่หลากหลาย และซับซ้อน การพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ได้อย่างเต็มที่และกลมกลืนกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนทุก ๆ คน และทุก ๆ ด้านคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลตามความต้องการ ความสนใจและความพร้อม การออกแบบกิจกรรมจะต้องเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การทำโครงการ การทำงานเป็นกลุ่ม โดยคำนึงถึงจุดหมายหรือความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ความรู้เดิมของผู้เรียนและสาระที่จะเรียนรู้ใหม่ การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ

6. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นโครงสร้างแบบเปิดมีความยืดหยุ่นหลากหลาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะ การคิด ทักษะ กระบวนการ ทักษะการจัดการ และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งทักษะเหล่านี้จะหลอมรวมเป็นทักษะชีวิตของผู้เรียนต่อไป

7. การประเมินในขณะที่มีการเรียนการสอน เป็นการประเมินที่เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับความเป็นจริง การประเมินตามสภาพจริงต้องการให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้เดิมกับสถานการณ์ใหม่ ผู้สอนสามารถแยกแยะได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจำได้ และสิ่งใดที่ผู้เรียนประยุกต์ขึ้น ทำให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่หลากหลาย ซึ่งนำไปสู่ความยุติธรรมของการประเมินและเป็นพัฒนาการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

บิลล์ เกตส์ เจ้าของบริษัทไมโครซอฟต์ กล่าวว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะมีหลายบทบาทดังนี้

บทบาทที่ 1 ทำหน้าที่เหมือนกับผู้ฝึก (Coach) ของนักกีฬา คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ

บทบาทที่ 2 เป็นเพื่อน (Partner) ของผู้เรียน

บทบาทที่ 3 เป็นทางออกที่สร้างสรรค์ (Creative Outlet) ให้กับผู้เรียน

บทบาทที่ 4 เป็นสะพานการสื่อสารที่เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนกับโลกกว้าง

ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนควรเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน เสาะหาความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มีความเคารพความคิดของผู้เรียนและมีความรับผิดชอบกับการศึกษาของตนเอง ครูต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ ปลอดภัย และได้รับการยอมรับ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นพบความรู้ตามรูปแบบของตนเอง

บทบาทของผู้เรียน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีบทบาทเปลี่ยนไปจากเดิม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 61) กล่าวว่า บทบาทของผู้เรียนมีดังนี้

1. ได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่สอดคล้องกับ การดำรงชีวิต จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม และวิธีการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
3. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543:46) กล่าวว่าไว้ว่า

- ผู้เรียนจำเป็นต้องมีสมรรถภาพทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) เพื่อจะได้มีเหตุผล แสวงหาความจริง รู้จักพิสูจน์ ไม่งมงาย
- ผู้เรียนต้องมีสมรรถภาพทางคอมพิวเตอร์ (Computer Literacy)
- ผู้เรียนต้องมีศักยภาพทางความเป็นพลเมือง (Citizen Competency)
- ผู้เรียนต้องรู้ภาษาของตนและภาษาอื่น เพื่อรู้รากเหง้าของตนและโยยบินสู่สากล

1.4 กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อุษณีย์ โพธิสุข (2543:40) กล่าวว่า ถ้ากลยุทธ์ในการสอนรูปแบบใดเพื่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ต้องยึดหลักการสอนดังนี้คือ

1. มีกิจกรรมหลากหลาย ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ การสอนต้องตอบสนองวิธีการทำงานของสมอง (Whole Brain Approach) ที่แตกต่างกันลักษณะของจิตวิทยาที่ต่างกัน

2. การสอนที่เน้นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดระดับสูง เช่น การคิดอย่างมีการวิเคราะห์โดยใช้หลักเหตุผล ตรรกะ การแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างอภิปราย ฯลฯ

3. การสอนแบบบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

4. ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนควรมีสติในการกำหนดทิศทางในการเรียนรู้

เสนอสิ่งที่อยากเรียนรู้

5. เรียนรู้ต้องมีส่วนร่วมทั้งสังคม และสังคม / ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

6. การพัฒนาหลักสูตร การวางแผน การสอน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกัน

7. เน้นการสอนทั้งรูปแบบเรียนโดยจิตใต้สำนึก (Subconscious) และจิตสำนึก (Conscious)

8. เวลาในการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นเวลาที่ให้ผู้เรียนได้เป็นผู้แสดงออก หรือทำกิจกรรม ครอบคลุมบทบาทการควบคุมและใช้เวลากำกับดูแลและตั้งสอน

9. การสอนไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อุษณีย์ โพธิสุข (2543 : 40 – 41) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษารูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ ต้องเริ่มตั้งแต่การรู้จักตัวคนที่แท้จริงของผู้เรียนทั้งด้าน สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ดังนั้นการประเมินผลต้องมีหลากหลายรูปแบบและเน้นการประเมินการพัฒนาการ และกระบวนการประเมินผลต่อเนื่อง การวัดและการประเมินผลที่ดีจึงเป็น “ กระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้ข้อมูลว่า จะจัดการศึกษาอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับตัวผู้เรียน” มิใช่เป็นการวัดเพื่อ “ตัดสิน” ว่าผู้เรียนควรผ่านหรือไม่ผ่าน โดยมีเกณฑ์มาประกอบ

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2543 : 57) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรประเมินตามสภาพที่แท้จริงเป็นการประเมินคุณภาพ ผู้เรียน โดยมุ่งพิจารณาจากพฤติกรรม การปฏิบัติและผลงาน วิธีการหลักที่นำมาใช้ คือ การสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจผลงานซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ในสภาพจริงที่เป็นปกติ ซึ่งส่วนใหญ่มักเก็บรวบรวมไว้เป็นแฟ้มสะสมงาน

มาตรา 26 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของ แต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนจากเดิมเป็นการวัดความรู้ และความจำทางด้านเนื้อหา มาเป็นการประเมินซึ่งมุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย ต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงาน ทั้งด้านความรู้ ความรู้ลึก และทักษะการแสดงออกทุกด้านและประเมินผลตามสภาพจริง ทั้งนี้สามารถประเมิน ระหว่าง การเรียนการสอน และประเมินสรุปรวม

1.6 ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด

ตัวบ่งชี้กระบวนการสอนของครู

1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการที่ผสมผสานภูมิปัญญาไทยและความรู้สากล
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่ปลูกเร้า จูงใจและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เต็มตามศักยภาพ
3. ครูเข้าใจและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง
4. ครูจัดกิจกรรม และสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์
5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อย ของนักเรียน
7. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และค้นพบความรู้
8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตโดยรวมมือกับชุมชน
9. ครูปลูกฝังระเบียบวินัย ค่านิยมและคุณธรรมตามวิถีวัฒนธรรมไทย
10. ครูประเมินตนเองอยู่เสมอ ตลอดจนสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้กระบวนการเรียนของนักเรียน

1. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี
2. นักเรียนฝึกปฏิบัติและทำกิจกรรมหลากหลายจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
3. นักเรียนเห็นแบบอย่างที่ดี และฝึกเผชิญสถานการณ์จนเกิดจิตสำนึกและคุณธรรม
4. นักเรียนฝึกคิดหลายวิธี สร้างสรรค์จินตนาการและแสดงออกได้อย่างชัดเจนมีเหตุผล

5. นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้ทดลองวิธีการแก้ปัญหาทั้งด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
6. นักเรียนได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้จากแหล่งวิทยาการในโรงเรียน และชุมชน
7. นักเรียนสนใจใฝ่รู้ มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างมีความสุข
8. นักเรียนมีระเบียบวินัย และรับผิดชอบในการทำงานจนสำเร็จ
9. นักเรียนฝึกประเมินผลงาน ฝึกประเมินและปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น

ตัวบ่งชี้การเรียนของนักเรียนและการสอนของครูที่จำแนกไว้นี้แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนและพฤติกรรมการสอนของครูนั้น มีลักษณะต่อเนื่อง ผสมกลมกลืนกันเกินกว่าที่จะแยกตามช่วงเวลาของการเรียนการสอนได้ ตัวบ่งชี้หลายข้ออาจเกิดขึ้นได้ทั้งก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน

2. ชุดการเรียนการสอน

2.1 ความหมายของชุดการเรียนการสอน

ชุดการเรียน หรือชุดการสอน คือการจัดระบบการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ผู้เรียนรายบุคคลสามารถที่จะเรียนได้ด้วยตนเอง หรืออาจเป็นชุดการสอนที่ครูสามารถ นำไปใช้ในการเรียนการสอนนักเรียนเป็นกลุ่มได้ โดยที่ชุดการเรียนจะมีสื่อประสมของผู้เรียนและผู้สอนอยู่ครบถ้วน ตั้งแต่คู่มือครู สื่อการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน สื่อที่ใช้เป็นคำสั่งผู้เรียน สื่อที่ใช้ในกิจกรรมและการปฏิบัติของผู้เรียน ตลอดจนสื่อที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนชุดการเรียนเป็นสื่อประสม ซึ่งเป็นการนำเอาสื่อการสอนตั้งแต่สองสื่อขึ้นไป มาบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมในการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งที่ตั้งไว้ ความหมายของชุดการเรียนการสอนได้มีนักศึกษามากมาย ท่านต่างให้ไว้ดังนี้

วิชัช วงศ์ใหญ่ (2525 : 185) กล่าวว่า ชุดการเรียนเป็นระบบการผลิตและเป็นการนำสื่อการเรียนหลายๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน และมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจจะเร้าความสนใจในขณะที่อีกอย่างหนึ่ง ใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาและอีกอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเสาะแสวงหา อันนำไปสู่การเข้าใจที่ลึกซึ้ง และป้องกันการเข้าใจความหมายผิด สื่อการเรียนเหล่านั้น เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสมที่เรานำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สุนันท์ สังข์ทอง (2526 : 134) กล่าวว่า ชุดการเรียนเปรียบเหมือนโครงการสอนหรือแผนการสอนสำเร็จรูป (Lesson plan) ซึ่งครูผู้สอนได้จัดทำไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้สอนนักเรียนในครั้งหนึ่ง ๆ ชุดการเรียนต่างจากแผนการสอนตามปกติของครูตรงที่ชุดการเรียนนี้ออกแบบให้ครูหรือผู้เรียนใช้เฉพาะ แต่แผนการสอนให้ครูใช้คนเดียว

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 113 – 114) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชุดการเรียนเป็นสื่อประสมประเภทหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่สอน เป็นสื่อประสมที่ได้จากระบบการผลิตและสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความหมายของชุดการเรียนแล้ว สรุปได้ว่าชุดการเรียนนั้นเป็น สื่อประสมที่มีคุณค่าเหมาะสมที่จะนำไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในยุคที่ต้องการเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากชุดการเรียนการสอนเป็นสื่อที่มีความเบ็ดเสร็จในตัวเองคือให้ทั้งความรู้ กิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดด้วยตนเอง และยังมีสื่อที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนมีการประเมินผลความรู้ที่ได้จากชุดการเรียน

1.1 ประเภทของชุดการเรียนการสอน

ได้มีนักการศึกษาได้จัดประเภทของชุดการเรียนการสอนเอาไว้ดังนี้

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2525 : 174 – 175) ได้แบ่งชุดการสอนตามลักษณะการใช้ ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดการเรียนสำหรับบรรยาย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าชุดการเรียนสำหรับครูใช้เป็นชุดการเรียนสำหรับกำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียน ให้ครูใช้ประกอบการบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูน้อยลงให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมการเรียนมากขึ้น

2. ชุดการเรียนสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม ชุดการเรียนนี้มุ่งเน้นที่มีตัวผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน หรืออาจจะเป็นการจัดกิจกรรมในรูปศูนย์การเรียน ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วยในแต่ละศูนย์มีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุด ตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์การเรียนนั้น สื่อการเรียนอาจจัดอยู่ในรูปสื่อการเรียนเป็นรายบุคคล หรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้เรียนจากชุดการเรียนอาจขอความช่วยเหลือจากครูเล็กน้อย ในระยะเริ่มต้นเท่านั้น หลังจากชินกับวิธีการแล้วผู้เรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนหากมีปัญหา ผู้เรียนสามารถ ชักถามครูได้เสมอ เมื่อจบการเรียนแต่ละศูนย์แล้วผู้เรียนอาจสนใจการเรียนเสริมเพื่อเจาะลึกได้จากศูนย์สำรองที่ครูจัดเตรียมไว้

3. ชุดการเรียนสำหรับรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อศึกษาครบแล้วจะทำการทดสอบ

ประเมินผลความก้าวหน้าและศึกษาชุดการเรียนรู้ต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันได้ในระหว่างผู้เรียนผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้การสอนนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 114) ได้จำแนกชุดการเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้ที่มุ่งขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายได้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดได้น้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนมากขึ้น สิ่งที่ใช้อาจเป็นแผนการสอน สไลด์ประกอบเสียงขยายในเทป แผนภูมิ แผนภาพ แผ่นโป่งใส และภาพยนตร์ โทรทัศน์ ชุดการเรียนรู้ประเภทนี้มักบรรจุในกล่องที่มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนสื่อ

2. ชุดการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

3. ชุดการเรียนรู้รายบุคคลเป็นชุดการเรียนรู้ที่จัดระบบขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้เพื่อให้ผู้เรียนก้าวหน้าไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน ชุดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลอาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อย หรือ โมดูล

4. ชุดการเรียนรู้ทางไกล เป็นชุดการเรียนรู้ที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่น ต่างเวลา กัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่น ชุดการเรียนรู้การสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2.3 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้การสอน

ชุดการเรียนรู้การสอน คือ การจัดระบบการเรียนรู้การสอนที่สมบูรณ์ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูสามารถใช้กับผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือในกระบวนการเรียนการสอนมวลชน โดยที่ชุดการเรียนรู้จะมีสื่อประสมสำหรับผู้เรียนและผู้สอนให้ใช้ในการวางแผนการเรียนรู้การสอนให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนถึงด้านประเมินผลการเรียนการสอนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ในการสร้างชุดการเรียนรู้การสอนให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตรงเป้าหมายที่วางไว้ จึงต้องมีองค์ประกอบต่างๆ ของชุดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการใช้ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้การสอนไว้แตกต่างกันดังนี้

ควน (Duane. 1973 : 169) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้การสอน

6 ประการ ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายและเนื้อหา

2. บรรยายเนื้อหา
3. มีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. กิจกรรมให้เลือกเรียน
5. มีกิจกรรมที่ส่งเสริมเจตคติ
6. มีเครื่องมือวัดผลก่อนการเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน

ลัดดา สุขปรีดี (2532 : 32) กล่าวว่า ชุดการเรียนประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียน
2. ข้อทดสอบความรู้เดิมของผู้เรียน ซึ่งมีจุดหมาย 2 อย่าง คือ วัดความรู้เดิมของผู้เรียนว่าเข้าใจบทเรียนได้หรือไม่ และวัดความรู้เดิมของผู้เรียนว่ามีความรู้เกี่ยวกับบทเรียนมากน้อยเพียงไร
3. บัตรแนะนำวิธีการเรียนด้วยตนเอง
4. สื่อการเรียน
4. ข้อทดสอบหลังเรียน

สุนันท์ สังข์ทอง กล่าวว่าโดยทั่วไป ชุดการเรียนชุดหนึ่งจะประกอบด้วย องค์ประกอบ 7 อย่าง คือ

1. เนื้อหาหรือมโนทัศน์ (Concept focus) ชุดการเรียนการสอนชุดหนึ่งควรจะเน้นให้ผู้เรียนศึกษาเพียงเรื่องเดียว
2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (behaviorally stated objectives) เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ชุดการสอนนั้นประสบผลสำเร็จหรือประสบความสำเร็จ เป็นข้อความที่ระบุถึงพฤติกรรมที่คาดหวังจะเกิดขึ้นภายหลังการเรียนรู้
3. กิจกรรมให้เลือกหลาย ๆ อย่าง (multiple activities and methodologies) คือ รายละเอียดของกิจกรรมที่ต้องการให้นักเรียนเลือกปฏิบัติ
4. วัสดุประกอบการเรียน (diversified learning resources) จากกิจกรรมที่ให้เลือกหลาย ๆ ทางนั้นจำเป็นต้องมีวัสดุประกอบการหลาย ๆ อย่าง วัสดุหรือสื่อการเรียนเป็นแหล่งที่จะช่วยให้นักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดการเรียนรู้ในมโนทัศน์ที่กำหนดให้
5. แบบทดสอบในการประเมินผลดูว่านักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้จากการสอนมากน้อยเพียงใด แบบทดสอบที่ใช้อาจใช้ใน 3 ลักษณะ คือ

5.1 แบบทดสอบก่อนเรียน (pretest) ทำหน้าที่ 3 อย่าง คือ

5.1.1 ประเมินความพร้อมของนักเรียนก่อนเรียนจากชุดการเรียน

5.1.2 ให้ทราบพื้นฐานความสามารถของนักเรียนก่อนเรียน

5.1.3 ให้พื้นฐานแก่ครูในการตัดสินใจว่านักเรียนจะเริ่มเรียน จากชุดการเรียนเมื่อไร ตรงไหน การใช้แบบทดสอบก่อนเรียนจึงเป็นการช่วยครูในการเตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนจากชุดการเรียน

5.2 แบบทดสอบตนเอง (self-test) ช่วยให้ทั้งครูและนักเรียน ทราบว่าการเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่

5.3 แบบทดสอบหลังเรียน (posttest) แบบทดสอบหลังเรียนจะช่วยวัดดูว่านักเรียนเกิดพฤติกรรมตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

6. กิจกรรมสำรวจหรือกิจกรรมเพิ่มเติม (breath and depth activities) หลังจากที่นักเรียนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแล้ว อาจทำกิจกรรมที่เสนอแนะเพิ่มเติมตามความสนใจได้

7. คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนการสอน (instruction)

กิดานันท์ มลิทอง (2531 : 181) และบุญชม ศรีสะอาด (2541 : 95) ได้กล่าวว่าชุดการสอนเป็นสื่อประสมแต่ละชุด มีลักษณะและส่วนประกอบด้วยสื่ออะไรบ้าง ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการใช้ โดยทั่วไปมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดการสอน
2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามขั้นตอนของการเรียน
3. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนชุดการสอนจบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่
4. สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อการเรียนสำหรับผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน

2. การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

3.1 การศึกษาหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสมรรถนะในการประกอบอาชีพในระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาวิชาชีพ มีความรู้เต็มภูมิ ปฏิบัติได้จริง เข้าใจชีวิต และมีคุณธรรม

สำหรับหลักสูตรภาษาอังกฤษซึ่งอยู่ในกลุ่มวิชาภาษา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการสื่อสารในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ

2. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษาและนำไปใช้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

3. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ สืบค้นข้อมูล โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

4. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อภาษา แปลและความมั่นใจในการสื่อสาร

5. เพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรม การเข้าสู่สังคม การปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

หลักการที่ผู้สอนควรยึดถือคือต้องเปิดทางเลือก ให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความสามารถ และทักษะเพิ่มขึ้น จากภาษาอังกฤษระดับพื้นฐาน (ระดับปวช.) เป็นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร โดยพัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด การเขียน ตามความสนใจของผู้เรียน และมีความคาดหวัง ในระดับที่สูงกว่าภาษาอังกฤษมาตรฐานพื้นฐาน โดยตั้งความหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มีทักษะภาษาอังกฤษในระดับคล่องแคล่ว สามารถแสวงหาความรู้ในระดับที่เปิดกว้างและหลากหลาย และมีความรู้เพียงพอสำหรับการออกไปประกอบอาชีพหรือแสวงหาความรู้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

3.2 หลักการพื้นฐานทางภาษาศาสตร์ในการเรียนภาษาต่างประเทศ

1. การสนทนา

การสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด คือการสนทนา การสนทนาเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสื่อความหมายได้นั้น จะต้องพูดในหัวข้อเดียวกัน ในการเรียนภาษาที่ 2 การที่จะให้ผู้เรียนพูดสื่อสารได้ ถือเป็นเรื่องสำคัญ ทักษะการพูดเป็นทักษะที่เรียนได้ยาก การเรียนภาษาพูดให้ได้ดีขึ้นนั้น ควรเรียนจากบทสนทนา บทสนทนามีประโยชน์มากไม่ว่าจะเป็นภาษาใดก็ตาม การเริ่มสอนภาษาที่บทสนทนาเป็นการเริ่มต้นที่เหมาะสมในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และควรฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระมากกว่าการฝึกท่องจำบทสนทนา ควรให้ผู้เรียนได้พบกับเหตุการณ์ที่ต้องใช้บทสนทนานั้นจริง ๆ (Dobson, 1975)

การฟัง ลักษณะที่สำคัญของการฟัง คือเสียงการที่เสียงสระหรือพยางค์บางพยางค์ขาดหายไป ในเวลาพูด นั่นคือ ผู้พูดออกเสียงคำหรือกลุ่มคำแตกต่างจากที่ควรจะเป็นในตัวเอง และลักษณะที่สำคัญอีกอย่างก็คือ ระดับเสียงสูงต่ำในประโยค ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งในการสื่อความหมาย คือ ทำให้ผู้ฟังทราบว่าเป็นประโยคนั้น ๆ ผู้พูดต้องการถามคำถามหรือต้องการออกคำสั่ง ประการ พุดจบข้อความแล้วหรือยังไม่จบ เป็นต้น โดยสังเกตจากเสียงสูงต่ำในตอนท้ายข้อความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประโยคมีข้อความอย่างเดียวกันแต่ระดับเสียงต่างกัน ซึ่งถ้าผู้ฟังไม่เข้าใจระดับเสียง ก็จะทำให้เข้าใจความหมายของเนื้อความนั้นผิดไปได้ (Valette (1977 : 141-142)

การพูด เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ และถูกใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จึงเน้นความสำคัญของทักษะการพูดเกือบจะเรียกได้ว่ามากที่สุด มีการพัฒนาแนวความคิด วิธีการสอนใหม่ และโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ มาประกอบการเรียนมากมาย เช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษา เทป ซีดีรอม เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทั้งการฟังและการพูดไปพร้อม ๆ กัน

การพูดภาษาต่างประเทศเกี่ยวข้องกับความสามารถในการออกเสียงถูกต้อง ซึ่งสัมพันธ์กับการได้ยิน จำแนกและเลียนแบบเสียงนั้น ๆ ด้วย และการพูดยังเกี่ยวข้องกับอีกหลายทักษะ รวมทั้งความสามารถ ของผู้เรียนในการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาษาแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน และยังได้กล่าวถึงทักษะการพูดอีกว่าเป็นทักษะที่ซับซ้อน และจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบของการพูด 5 ประการ คือ

1. ความคล่องแคล่ว (fluency)
2. ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ (comprehensibility)
3. ปริมาณของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ (amount of communication)
4. คุณภาพของข้อความที่สามารถนำมาสื่อสาร (quality of communication)
5. ความพยายามในการสื่อสาร (effort to communicate)

พฤติกรรมกรพูดเริ่มจากความรู้สึกรู้สึกของผู้พูด ตั้งการไปยังสมอง (ความคิด) และส่งผ่านไปยังอวัยวะต่าง ๆ ที่ใช้ในการออกเสียงเพื่อจัดเตรียมระบบเสียงที่จะใช้พูด การเปลี่ยนความรู้สึก ความคิด ออกมาเป็นภาษาพูด เรียกว่า encoding เมื่อการพูดเกิดขึ้น ผู้ฟังจะรับข้อความ และตีความ หน่วยทางภาษา ซึ่งประกอบด้วยความหมาย การตีความนี้ เรียกว่า decoding (Walter H. Bart (1978 : 18-22)

2. การอ่าน

การอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญและเป็นรากฐานของการเรียนรู้ดังกล่าวมาแล้ว การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านที่ดี จึงเป็นสิ่งจำเป็น การมีทักษะการอ่านที่ดีนั้น มิใช่แต่เพียงอ่านออกเสียงได้ถูกต้องหรืออ่านได้รวดเร็วเท่านั้น แต่ต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านและเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมด้วย บล็อก (Block, 1996) ได้แบ่งกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. กลวิธีทั่วไป (General Strategy) ผู้อ่านจะใช้กลวิธีนี้ในการรวบรวมรายละเอียดในข้อความ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำความเข้าใจการอ่านข้อความสั้น ๆ
2. กลวิธีเฉพาะเรื่อง (Local Strategy) ผู้อ่านจะใช้กลวิธีนี้เมื่อไม่มีความเข้าใจเป็นการอ่านข้อความเพียงบางส่วนเท่านั้น

3. การเขียน

การเขียนเป็นระบบการสื่อสารอย่างหนึ่งระหว่างผู้เขียนที่ต้องการส่งข้อมูลไปยังผู้อ่าน โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ การเขียนจึงมิใช่แค่ความสามารถในการแต่งประโยคได้เท่านั้น การเขียนที่ดี จะต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วน คือ ความสามารถในการสร้างประโยคและความสามารถในการนำประโยคเหล่านั้น มาเรียงกันเป็นข้อความที่มีความหมายต่อเนื่องกัน ได้อย่างสอดคล้อง เพื่อเป็นสื่อในการส่งข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การเขียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางภาษา และยังช่วยเสริมทักษะการอ่านและการพูดได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งก่อให้เกิดความคงทนในการจำมากยิ่งขึ้น ความรู้ทางภาษาอย่างเดียว ไม่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร

ในการเขียนนั้น ผู้เขียนจะต้องมีความรู้เรื่องข้อมูลต่าง ๆ และข้อกำหนดทางสังคมร่วมกัน ระหว่างผู้ส่งและผู้รับสาร (อรุณี วิริยะจิตรา, 2525) จะเห็นว่า การเขียนเป็นการนำความรู้ด้านภาษาที่เรียนไปแล้วมาใช้ในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตามต้องการ การเขียนทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนำภาษาเพื่อแสดงความคิดและช่วยเสริมการเรียนรู้เนื่องจากผู้เขียนต้องคิดวางแผนว่าจะเขียนอะไร

3.3 รูปแบบ และขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สามารถจัดได้หลากหลายวิธี ขึ้นอยู่กับผู้เรียน กลวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน และคุณลักษณะที่ครูผู้สอนต้องการพัฒนานอกเหนือไปจากความรู้และทักษะทางภาษาการเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือนำวิธีการสอนต่างๆ มาสังเคราะห์ ครูจะต้องทำความเข้าใจองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. แนวคิด เป็นความเชื่อและความมุ่งหวังที่นำไปสู่วิถีปฏิบัติหรือวิธีสอน เช่น แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ที่ผู้สอนได้นำมาใช้

บทบาทของครูตามแนว Constructivism

การเรียนการสอนตามแนว Constructivism ถือว่าครูต้องเป็นนักงูใจ ผู้วินิจฉัยผู้ชี้แนวทาง ผู้ที่ชอบเปลี่ยนแปลง นักทดลอง และนักวิจัย (วรรณทิพา รอดแรงคำ, 2542) ในฐานะที่เป็น “นักงูใจ” ครูต้องช่วยให้นักเรียนพิจารณาในสิ่งที่ถูกต้องจากสิ่งเร้าและความหมายที่หลากหลายและ เป็นไปได้ของบทเรียน บทบาทของการเป็น “ผู้วินิจฉัย” คือการค้นหาความคิดที่นักเรียนนำมาใช้ในการเรียนและจัดหาโอกาสในระหว่างการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดและสื่อความหมายความคิดของตนเองออกมา โดยปกติแล้ว

บทบาทของครู ครูจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ฟังที่ดีของนักเรียนในฐานะที่เป็น “ผู้ชี้แนวทาง” ครูต้องช่วยให้นักเรียนได้สร้างความหมายและคำอธิบายด้วยตนเอง การบอกนักเรียนเพียงอย่างเดียว เป็นการไม่เพียงพอ บทบาทนี้ เป็นการช่วยนักเรียนให้พัฒนายุทธวิธีสำหรับกระบวนการสารสนเทศ

อย่างมีประสิทธิภาพ โดยชี้ถึงความไม่แน่นอนของความคิดของนักเรียน ทำให้นักเรียนให้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ทั้งหมด และแสดงให้เห็นให้นักเรียนเห็นว่าที่จุดไหนที่นักเรียนลงข้อสรุปเกินกว่าหรือน้อยกว่าความเป็นจริง บทบาทนี้ ช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความคิดเดิมที่มีอยู่แล้วกับความคิดใหม่เพื่อสร้างความหมายและความเข้าใจใหม่ ครูเป็น “ผู้ที่ชอบเปลี่ยนแปลง” คือ เป็นครูที่ชอบจัดหาทรัพยากรรวมทั้งตัวครูเองและจัดหากิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับนักเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนสร้างความเข้าใจใหม่ ๆ ในฐานะที่เป็น “นักทดลอง” ครูต้องประเมินนักเรียนโดยประเมินอย่างเป็นระบบ และลองใช้กิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ บทบาทของ “นักวิจัย” ก็คือให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับผลงานวิจัยในชั้นเรียนของตนเองกับครูคนอื่น ๆ

2. วิธีสอน

วิธีสอนที่เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารได้ คือ วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative approach) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ขั้นนี้จะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ควบคู่กับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาด้วย ผู้สอนตั้งคำถาม 2-3 คำถาม เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนอยู่มาก-น้อยเพียงใด ถ้าผู้เรียนตอบได้หรือบอกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องได้ ก็ไม่จำเป็นต้องเสียเวลากับการนำเสนอเนื้อหามากนัก

2.2 ขั้นการฝึกใช้ภาษา (Practice) ให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษาที่เริ่มเรียนรู้ใหม่ โดยเริ่มต้นด้วยการฝึกแบบควบคุมผู้สอนเป็นผู้นำ ในการฝึกเน้นให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษา เน้นความถูกต้อง ความถูกต้องของภาษาและให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้น ๆ อาจเป็นแบบฝึกหัดโครงสร้างในรูปแบบต่าง ๆ โดยให้ทำซ้ำ ๆ ตามตัวอย่างได้ ให้สามารถจดจำและนำไปใช้ตามรูปแบบ จนเกิดความคล่องเป็นอัตโนมัติ รูปแบบการฝึกที่ใช้ อาจจะเป็นการฝึกเชื่อมโยงประโยค การฝึกพูดบทสนทนาสั้น ๆ การฝึกขยายประโยค การใช้คำแทนที่ การฝึกตามสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมสถานการณ์สำหรับการฝึกไว้หลายรูปแบบให้ผู้เรียนค่อย ๆ ถ่ายโอนโครงสร้างทางภาษาจากสถานการณ์หนึ่งไปสู่อีกสถานการณ์หนึ่งที่คล้ายคลึงกัน

2.3 ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) การสอนขั้นตอนนี้สำคัญที่สุด ทั้งนี้ เพราะ กิจกรรมที่ใช้เปรียบเสมือนตัวกลางที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน โดยทั่วไปมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้กำหนดสถานการณ์และชี้แนะแนวทางให้เท่านั้น ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างเป็นอิสระ การได้เลือกใช้ภาษาเอง ช่วยให้เกิดความมั่นใจ ผู้สอนจะเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้จัดการขั้นเริ่มต้นกิจกรรม หลังจากนั้นผู้เรียนจะดำเนินการเองทั้งหมด ผู้สอนจะคอยให้

คำแนะนำ ช่วยเหลือ เมื่อผู้เรียนมีปัญหาในการทำกิจกรรม และเป็นผู้ให้ข้อมูลป้อนกลับ หรือ ประเมินผลกิจกรรมในภายหลัง

3. วิธีเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการเรียนที่ได้นำมาใช้ คือ วิธีเรียนแบบร่วมมือ (Co-operative Learning) ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดในลำดับต่อไป

4. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperrative Learning)

การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือกัน ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มสามารถเข้าใจบทเรียนได้ดี และพัฒนาทักษะในการทำงาน กลุ่มร่วมกันผลงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม มีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังนี้

4.1 ความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือเกิดขึ้นจากแนวคิดของระบบประชาธิปไตยทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ จากฐานแนวความคิดของการเรียนแบบนี้เริ่มตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 สมัยกรีกตอนต้น โดย นักจิตวิทยาการศึกษาและนักศึกษามากมายท่านที่ต้องการให้มีพฤติกรรมร่วมของกลุ่มคนในการเรียนรู้ สิ่งต่างๆ สร้างความสัมพันธ์และความกลมเกลียวระหว่างเผ่าพันธุ์ ตลอดจนสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มคนที่มีความแตกต่าง

Dewey (1916 , quoted in Arends , 1989) แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ให้แนวคิดให้ห้องเรียน เปรียบเสมือนสังคมที่ใหญ่ และควรจะมีการเรียนรู้ในรูปแบบของชีวิตจริง โดยเปรียบเทียบกับ ปัญหาที่พบในชีวิตประจำวันการใช้ระบบประชาธิปไตยและวิทยาศาสตร์เข้ามาประกอบในการเรียนรู้ ซึ่งเริ่มจากการแก้ไขปัญหาเล็กๆ ที่ทุกฝ่ายร่วมมือกันค้นหาคำตอบ

Thelen (1960 , quoted in Arends , 1989 แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก มีแนวความคิดคล้ายกับ Dewey ที่ว่าห้องเรียนเป็นแบบจำลองของสังคม ที่จะช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ปัญหาและการอยู่ร่วมกัน กับบุคคลอื่น Thelen สนใจเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มได้จัดโครงสร้างการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เรียนเป็นกลุ่มแบบสืบสวน(group investigation) โดยพัฒนาความคิดพื้นฐานมาจากการเรียนแบบ ร่วมมือที่ให้ผู้เรียน เรียนเป็นกลุ่มเล็กและทุกคนช่วยกันคิดค้นหาคำตอบ

Sharan (1981 , quoted in Arends , 1989) ได้ตั้งข้อสรุปโดยอาศัยพื้นฐานความคิดของ Allport มาเป็นหลักการที่จะช่วยแก้ไขความมึนงงในการแบ่งแยกผิวได้ 3 ประการดังนี้

1. การไม่ได้ติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างคนต่างผิวทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่าง กลุ่มคนเหล่านี้

2. ถึงแม้จะมีความแตกต่างระหว่างผิว สมาชิกของกลุ่มคนต่างๆ เหล่านั้นควรจะได้มีส่วนร่วม หรือเป็นในส่วนหนึ่งในสิ่งที่จัดขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน

3. ทางการณ์อนุมัติให้มีการร่วมมือกันระหว่างคนต่างผิวพรรณในทุกๆที่

ต่อมารูปแบบของการเรียนแบบร่วมได้รับความสนใจ และได้ขยายไปในโครงสร้างของการจัดห้องเรียน และกระบวนการเรียนการสอน โดยอาศัยหลักจากข้อสรุป 3 ประการตามที่กล่าวมา และได้นำมาใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบันนี้

4.2 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

Johnson and Johnson (1987) กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นการเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกัน เป็นต้นว่า เพศ เชื้อชาติ ความสามารถทางการเรียน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกัน

Slavin (1987) กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นวิธีการสอนที่ให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มโดยทั่วไปมี 4 คน และมีความสามารถแตกต่างกัน เป็นนักเรียนเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือเพื่อนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันในการเรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆ สมาชิกกลุ่มจะได้รับรางวัล ถ้ากลุ่มทำคะแนนเฉลี่ยได้ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้

Artzt และ Newman (1990) กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นการเรียนที่จัดสมาชิกเป็นกลุ่มเล็กแล้วร่วมกันแก้ปัญหา หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ สมาชิกกลุ่มทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน

อรพรรณ พรสิมา (2540) กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นวิธีการเรียนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่มทั้ง โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียน อ่อนกว่าสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองเท่านั้น แต่จะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

จากที่กล่าว พอสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่จัดนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คน สมาชิกกลุ่มมีความแตกต่างกัน เช่น เพศ เชื้อชาติ หรือความสามารถ

ทางการเรียน สมาชิกกลุ่มจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ

3.2 ลักษณะสำคัญพื้นฐานและขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือ

Johnson and Johnson (1987) ได้เสนอแนะลักษณะที่สำคัญเบื้องต้นของการเรียนแบบร่วมมือดังนี้

1. สมาชิกมีความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ โดยมีจุดประสงค์ร่วมกัน แบ่งข้อมูล อุปกรณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
2. สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) ต่อกัน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รับฟังเหตุผลของสมาชิกกลุ่ม
3. สมาชิกกลุ่มแต่ละคน มีความรับผิดชอบในตนเองต่องานที่ได้รับมอบหมาย จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ การที่แต่ละคนทำงานอย่างเต็มความสามารถ
4. สมาชิกกลุ่มมีทักษะในการทำงานกลุ่ม (small group skills) และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ครูสอนทักษะการทำงานกลุ่ม และประเมินผลการทำงานกลุ่มของนักเรียน

Arends (1994) ได้เสนอแนะลักษณะที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมือดังนี้

1. ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก ลักษณะสำคัญนี้มาจากหลักการที่ว่า ทุกคนทำงานเพื่อเป้าหมายเดียวกันของกลุ่มและผลงานของแต่ละคนก็เป็นผลงานของกลุ่ม
ในการเรียนแบบร่วมมือสมาชิกกลุ่มต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน กลุ่มจะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นกับทุกคน ถ้ากลุ่มประสบผลสำเร็จทุกคนย่อมประสบผลสำเร็จด้วย ถ้ากลุ่มล้มเหลวทุกคนก็ถือว่าล้มเหลวด้วย ทุกคนในกลุ่มจะเรียนรู้บทเรียนที่ได้รับ และต้องแน่ใจว่าสมาชิกทุกคนสามารถเรียนรู้บทเรียนนั้น การที่จะแน่ใจว่าเพื่อนสมาชิกจะต้องเรียนรู้บทเรียน ทุกคนต้องช่วยเหลือกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีลักษณะความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกัน สมาชิกแต่ละคนต้องยอมรับว่า ผลงานของคนอื่นมีความสำคัญต่อตนเองและต่อกลุ่ม และผลงานของตนเองก็มีความสำคัญต่อคนอื่นและต่อกลุ่มอีกด้วย
2. การปฏิสัมพันธ์โดยตรงของสมาชิก ลักษณะสำคัญนี้มาจากหลักการที่ว่าผลงานที่ดีมาจากการใช้ความสามารถ ความสร้างสรรค์ของบุคคลหลายคน เพราะถ้าพึ่งคนคนเดียวไม่สามารถทำงานทุกอย่างสำเร็จ ต้องอาศัยการช่วยเหลือจากผู้อื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่น ในการเรียนแบบร่วมมือต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยเหลือกัน มีการติดต่อ ปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด การอธิบายให้เพื่อนได้เกิดการเรียนรู้ การรับฟังเหตุผลของสมาชิกในกลุ่ม

3. การรับผิดชอบและการตอบสนองรายบุคคล ลักษณะสำคัญนี้มาจากหลักการที่ว่า สิ่งที่นักเรียนทำได้ร่วมกันเป็นกลุ่มจะทำให้ นักเรียนสามารถทำได้ด้วยตนเองในวันข้างหน้า นักเรียนต้องรับผิดชอบในผลการเรียนของตนเองและของเพื่อนสมาชิก ทุกคนในกลุ่มจะรู้ว่าใครต้องการความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องใด มีการกระตุ้นกันและกันให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์

4. ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และทักษะการทำงานกันเป็นกลุ่ม ลักษณะสำคัญนี้มาจากหลักการที่ว่า การทำงานร่วมกันจะเสริมสร้างความสามารถ ได้ดีกว่าการทำงานคนเดียว คนเราไม่ได้เกิดมาเพื่อเรียนรู้โดยทันทีทันใดที่จะปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ และการทำงานเป็นกลุ่ม ไม่ได้เกิดขึ้นง่าย ๆ ตามที่การ บุคคลต้องเรียนรู้ต้องได้รับการ สอนทักษะทางสังคมเพื่อให้เกิดคุณภาพสูงในการทำงานร่วมกัน

5. กระบวนการกลุ่ม

กระบวนการกลุ่มเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกกลุ่มอภิปรายถึงการทำอะไรจะทำให้การทำงาน บรรลุเป้าหมายโดยจุดมุ่งหมายของกระบวนการกลุ่มคือการเน้นกระบวนการหน้าที่บทบาทที่ชัดเจน ของสมาชิกที่จะทำให้การทำงานได้ผลดีตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ กลุ่มต้องอธิบายการกระทำของ สมาชิกเพื่อให้สมาชิกได้ทราบว่สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จในการทำงานของกลุ่ม และ ตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมใดควรดำเนินต่อไป พฤติกรรมใดควรต้องเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือ

Wheeler(1990) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือในแต่ละกลุ่มโดยใช้เวลาเรียน แต่ละครั้ง ประมาณ 50- 60 นาทีไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำสู่บทเรียน (introduction) ใช้เวลา 8- 15 นาทีเพื่อทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว และ ทบทวนในเรื่องบทบาทของการทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อธิบายให้เด็กเข้าใจถึง ความแตกต่างกันของบุคคลว่าไม่มีใคร สามารถทำทุกอย่างได้หมดจึงต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

2. ขั้นทำงานในกลุ่ม (group work)ใช้เวลา 25 –30 นาทีมีการแจกอุปกรณ์การเรียน งานที่ จะให้นักเรียนทำแต่ละครั้งควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ สมาชิกในกลุ่มทำงานตามบทบาทที่ได้รับร่วมกัน ปฏิบัติหรือ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทุกคนมีส่วนร่วมในกลุ่มรับฟังความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน

3. ขั้นระดมสมอง (wrap up/pull idea together) ใช้เวลา 10- 15 นาที ในขั้นตอนนี้เป็นการ นำเสนอผลงาน เสนอแนวความคิดร่วมกันทั้งห้อง ให้แต่ละกลุ่มได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น โดย ครูจะต้องมีบทบาทคอยถามเพื่อให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นได้เต็มที่ และทุกคนได้มีส่วนร่วมใน การเรียน

อรพรรณ พรสิมา (2540) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการเรียนแบบร่วมมือไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม กิจกรรมในขั้นเตรียมประกอบด้วยครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ ประมาณ 2-6 คนครูควรแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม แจกวัสดุประสงค์ของบทเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกันและการฝึกฝนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม

2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูล และมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยที่แต่ละคนมีบทบาท และหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ยังไม่เข้าใจครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและนักเรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มและพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงาน และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง

การเรียนแบบร่วมมือจึงเป็นวิธีการเรียนหนึ่งที่นักการศึกษาเห็นว่าสามารถทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง และมีคุณสมบัติตามที่สังคมต้องการได้ โดยมีลักษณะและขั้นตอนของการเรียนที่สรุปได้ดังนี้

1. ครูสอนบทเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มให้นักเรียน

2. สมาชิกกลุ่มมีความแตกต่างกัน กลุ่มละประมาณ 3-5 คน ช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน รับผิดชอบต่อกันร่วมกัน มีการแบ่งข้อมูล อุปกรณ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองในงานที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งทำงานอย่างเต็มความสามารถ

3. สมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการอภิปราย ซักถาม แนะนำ อธิบาย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แก้ปัญหาร่วมกัน

4. ครูประเมินผลการทำงานร่วมกับนักเรียน

4.4 การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

Wheeler (1990) ได้เสนอแนวทางของการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

0. การจัดกลุ่มนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน

1.1 ขนาดของกลุ่ม กลุ่มหนึ่งจะมีนักเรียน 3-5 คน จัดนักเรียนแต่ละกลุ่มให้มีลักษณะแตกต่างกันในเรื่องของ เพศ ฐานะทางสังคม เช่น อาชีพ การนับถือศาสนาความสามารถทางการเรียน ได้แก่ เก่ง ปานกลาง อ่อน เป็นต้น

1.2 ระยะเวลาการรวมกลุ่ม เวลาในการอยู่ร่วมกันของนักเรียนในแต่ละกลุ่มประมาณ 2 สัปดาห์ หรือเรียนบทเรียนหนึ่งๆ ซึ่งการเปลี่ยนกลุ่มของนักเรียนในแต่ละครั้งควรทำอย่างมีระบบ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน เสียเวลาและเปลี่ยนกลุ่มได้อย่างรวดเร็ว

1.3 งานและบทบาทในแต่ละกลุ่ม สมาชิกควรจะได้เรียนรู้บทบาทสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงานกลุ่ม ได้แก่

ผู้ชี้แนะ (facilitator) เป็นผู้ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเป็นบทบาทของผู้นำกลุ่มในการร่วมแก้ปัญหา หรือร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย

ผู้บันทึก (recorder) เป็นผู้บันทึกผู้รายงานของกลุ่ม บันทึกรายงานในสิ่งที่สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ผู้ควบคุมเวลา (timer) ในการทำงานต้องมีผู้คอยควบคุมเวลางานแต่ละชิ้น ขึ้นตอนใดใช้เวลาานเท่าไร

ผู้จัดอุปกรณ์ (materials) ในการเรียนแต่ละชั่วโมงต้องมีผู้รับผิดชอบในการจัดการเรื่องอุปกรณ์การเรียนที่ได้รับจากครูผู้สอน

ผู้กระตุ้น (encourager) เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำอธิบายเพิ่มเติมแก่เพื่อนสมาชิก

งานและบทบาททั้งหมดนี้นักเรียนแต่ละคนจะต้องมีโอกาสหมุนเวียนกันรับผิดชอบ

0. บทบาทของครูผู้สอน

0.0 บทบาททางตรง คือ การให้ความรู้นักเรียนในเรื่องของบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การฝึกทักษะทางสังคมเพื่อให้งานกลุ่มมีประสิทธิภาพ ติดตามดูพฤติกรรมของนักเรียนในแต่ละกลุ่มว่าอยู่ในบทบาทที่ถูกต้องเหมาะสมเพียงใด ตลอดจนให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่ได้อภิปราย ซึ่งเป็นเรื่องหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในการสอนแต่ละครั้งรวมทั้งเก็บผลงานของนักเรียนมาศึกษาปัญหาข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขในชั่วโมงต่อไป

2.2 บทบาททางอ้อม คือครูคอยติดตาม สังเกตการทำงานของแต่ละกลุ่ม คอยให้คำแนะนำเมื่อเด็กมีปัญหา และพยายามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงาน

0. การประเมินผล มีวิธีการประเมินผลดังนี้

0.0 การเสนอผลงานของนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ

0.0 การทดสอบ

0.0 การสังเกตการทำงานของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

0.0 การเสนอความคิดเห็นของนักเรียนในชั้นระดมสมอง

อรพรรณ พรสีมา (2540) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูและบทบาทของนักเรียนในการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

บทบาทของครู

1. ครูควรแบ่งนักเรียนในห้องออกเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งอาจประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มละ 2-6 คน แต่ละกลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถ เพศ ฐานะครอบครัว และเชื้อชาติต่างกัน
2. ควรออกแบบเก้าอี้ให้มีน้ำหนักเบาเพื่อสะดวกในการเคลื่อนย้ายการเลื่อนเข้าหากัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อุปกรณ์ และวัสดุกับสมาชิกคนอื่นๆ ของกลุ่ม นอกจากนั้นการจัดเก้าอี้ของกลุ่มก็สมควรให้ครูสะดวกในการที่จะสังเกตและติดตามความก้าวหน้าการทำงานของกลุ่ม
3. ครูควรชี้แจงกรอบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละกลุ่มและช่วยให้นักเรียนทุกคนเข้าใจข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือ
4. ครูต้องสร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
5. ครูควรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของทุกกลุ่มย่อยและคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิกของแต่ละกลุ่มย่อย
5. ครูควรยกย่องเมื่อเห็นนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
5. ครูเป็นผู้กำหนดว่านักเรียนควรทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนานเพียงใด
5. ครูควรร่วมกันเป็นทีมในการนำเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ในโรงเรียน ครูในทีมควรช่วยเหลือ ร่วมมือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอุปกรณ์ซึ่งกันและกัน
5. ครูที่ใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือแรงร่วมใจต้องตระหนักเสมอว่าเราสามารถสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้ได้ แต่ไม่สามารถเรียนแทนนักเรียนได้

บทบาทของนักเรียน

0. นักเรียนต้องไว้วางใจซึ่งกันและกันและพัฒนาทักษะการสื่อความหมายของตนให้ดี
0. ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม สมาชิกของกลุ่มคนหนึ่งจะทำหน้าที่ประสานงาน คนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการกลุ่ม ส่วนสมาชิกที่เหลือทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมทีม สมาชิกแต่ละคนจะต้องได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ทุกคนในกลุ่มต้องเข้าใจเรื่องที่กำลังเรียนและสามารถตอบคำถามได้เหมือนกันทุกคน
0. นักเรียนควรให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกทุกคน
0. นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อน ๆ ในกลุ่มนักเรียนจะ

ร่วมกันในการทำกิจกรรม การกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม และแลกเปลี่ยนความรู้และอุปกรณ์การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และการดูแลให้ทุกคนได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และช่วยกันควบคุมเวลาในการทำงาน

ลักษณะของกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจึงต่างไปจากกลุ่มการเรียนรู้แบบเดิม ซึ่งพรรณศรีมีเงาธรรมสาร (2533) ได้สรุปเปรียบเทียบกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ และกลุ่มการเรียนรู้แบบเดิมไว้ดังนี้ ตารางที่ 1 เปรียบเทียบกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ และกลุ่มการเรียนรู้แบบเดิม

กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ Cocperative Learning	กลุ่มการเรียนรู้แบบเดิม Traditional Learning
1. สมาชิกมีความรับผิดชอบร่วมกัน	1. มีความรับผิดชอบเฉพาะตนเอง
2. สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบงานของตน และของสมาชิกกลุ่ม	2. สมาชิกแต่ละคนอาจจะไม่รับผิดชอบงานของตน และของสมาชิกกลุ่ม
3. สมาชิกมีความสามารถที่แตกต่างกัน	3. สมาชิกมีความสามารถใกล้เคียงกัน
4. สมาชิกผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้า	4. สมาชิกเลือกหัวหน้า
5. สมาชิกแบ่งความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน	5. สมาชิกรับผิดชอบเฉพาะตนเอง
6. การประเมินผลเน้นวิธีการ และผลงาน	6. การประเมินผลเน้นที่ผลงาน
7. ครูจัดการสอนทักษะทางสังคม	7. ทักษะทางสังคมถูกละเลยไม่ได้มีการสอน
8. ครูสังเกตการณ์ แนะนำการทำงานกลุ่ม	8. ครูละเลยไม่สนใจการทำงานกลุ่มของนักเรียน
9. ครูเน้นวิธีการทำงานกลุ่ม	9. วิธีการทำงานกลุ่มมีน้อย

4.5 ประเภทการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้มีการพัฒนาขึ้นมาเป็นเวลานาน โดยจุดเน้นอยู่ที่การมีจุดมุ่งหมายของการเรียนร่วมกันของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับความร่วมมือกันของสมาชิกทุกคนและได้มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับชนิดและการเรียนรู้ต่าง ๆ มากมายหลายวิธีการซึ่งสามารถแบ่งเป็น 4 ลักษณะดังนี้ (Slavin, 1983)

1. การเรียนรู้แบบร่วมมือที่รางวัลกลุ่มขึ้นกับผลงานของกลุ่มแต่ไม่ขึ้นกับการเรียนรู้ของสมาชิกเป็นรายบุคคลและไม่มีการพิเศษให้สมาชิกในกลุ่มแบ่งกันทำ การเรียนแบบนี้คือการเรียนร่วมกัน (Learning together) เป็นการเรียนในลักษณะที่ผู้เรียนในกลุ่มมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน ทุกคนช่วยกันทำงานเพื่อให้ได้ผลงานของกลุ่ม ผลสำเร็จตัดสินที่ผลงานของกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือลักษณะนี้เหมาะกับการเรียนประเภทการทำโครงการทางวิทยาศาสตร์

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือที่รางวัลกลุ่มไม่ขึ้นกับการเรียนรู้ของสมาชิกรายบุคคลและมีการพิเศษให้สมาชิกแบ่งกันทำ การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบนี้ ได้แก่การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ Jigsaw ,

Group Investigation และ CO-OP CO-OP เป็นการเรียนแบบร่วมมือที่มอบหมายให้สมาชิกทำงานพิเศษคนละส่วนเพื่อนำมาเป็นผลงานกลุ่ม ผลสำเร็จตัดสินที่ผลงานโดยรวมของกลุ่ม ซึ่งได้มาจากการแต่ละชิ้นของสมาชิกที่ได้รับมอบหมาย

3. การเรียนแบบร่วมมือที่รางวัลของกลุ่มขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของสมาชิกรายบุคคล ไม่มีงานพิเศษให้สมาชิกแบ่งกันทำ ได้แก่การเรียนแบบร่วมมือแบบการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (Student Team Learning) พัฒนาขึ้นโดย สลาวิน และคณะ ซึ่งมี 4 รูปแบบคือการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบ STAD (Student Teams Achievement Devision) ,TGT (Team Games Tournaments), TAI (Team Assisted Individualization) และ CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เป็น การเรียนแบบร่วมมือที่สมาชิกมีส่วนร่วมในความสำเร็จของกลุ่ม ทุกคนต้องช่วยเหลือกันเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มเรียนรู้บทเรียน และเตรียมสมาชิกให้พร้อมจะแข่งขันเกมตอบปัญหาหรือทดสอบ สมาชิกทุกคนจึงจะได้รับความรู้ตามความสามารถของตนอย่างแท้จริง โดยมีเพื่อนสมาชิกคอยช่วยเหลือ การเรียนจะสิ้นสุดเมื่อสมาชิกทุกคนแน่ใจว่าเพื่อนทุกคนเข้าใจบทเรียนที่เรียนแล้ว ความสำเร็จของกลุ่มเกิดจากการนำผลการเรียนรู้ของแต่ละคนในกลุ่มมาพิจารณาเป็นผลงานของกลุ่ม

4. การเรียนแบบร่วมมือที่รางวัลของกลุ่มขึ้นกับการเรียนรู้ของสมาชิกเป็นรายบุคคลมีงานพิเศษสำหรับสมาชิกแต่ละคน ได้แก่การเรียนแบบร่วมมือแบบ Jigsaw II โดยสมาชิกทุกคนศึกษาเรื่องที่เรียนทั้งหมดแบบกว้างๆแล้วแต่ละคนมีหัวข้อพิเศษไปศึกษา เมื่อศึกษาแล้วนักเรียนที่มีหัวข้อพิเศษเดียวกันซึ่งอยู่ต่างกลุ่มกันจะเข้ากลุ่มเพื่ออภิปรายในเรื่องนั้นแล้วกลับเข้ากลุ่มตนเองเพื่อนำเสนอความรู้ที่ตนศึกษาแก่สมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้ และเตรียมตัวที่ทดสอบต่อไป โดยผลการทดสอบของแต่ละคนจะเป็นคะแนนรายบุคคล และเป็นคะแนนของกลุ่ม

4.6 รูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือ

รูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือ มีหลายรูปแบบโดยทั่วไปจะได้รับการพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ในรายงานวิจัยฉบับนี้จะนำเสนอรูปแบบที่น่าสนใจและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ดังนี้

4.6.1 การเล่าเรื่องรอบวง (Round Robin)

การเรียนแบบร่วมมือโดยการเล่าเรื่องรอบวงมีวิธีการดังนี้ ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละ 4-6 คน ให้ผู้เรียนในกลุ่มผลัดกันพูด อาจจะให้เล่าประสบการณ์ความรู้ที่ตนกำลังศึกษา สิ่งที่น่าสนใจ การเล่าเรื่องรอบวงจะพัฒนาทักษะการสื่อความหมายของผู้เรียน

4.6.2 กลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op)

การเรียนแบบร่วมมือโดยกลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op) เป็นการเรียนที่สมาชิกในกลุ่มย่อยร่วมกันศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สมาชิกแต่ละคนจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกัน เมื่อ

แต่ละคนทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จแล้วจึงนำผลงานมารวมกันในกลุ่ม โดยมีการรวบรวมงานเหล่านั้นร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง งานชิ้นนี้จะเป็นงานกลุ่ม วิธีการนี้จะง่ายและยืดหยุ่นได้

4.6.3 ร่วมกันคิด (Numbered Heads Together)

การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการร่วมกันคิด เป็นการเรียนที่ผู้เรียนในกลุ่มย่อยช่วยกันคิดหาคำตอบ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ประกอบด้วยผู้เรียนเก่ง 1 คน ผู้เรียนปานกลาง 2 คน ผู้เรียนอ่อน 1 คน
2. ผู้สอนกำหนดปัญหาให้ช่วยกันคิด
3. ผู้เรียนร่วมกันคิดในกลุ่มย่อย
4. ผู้สอนถามคำถาม โดยเรียกตามหมายเลขประจำตัวของผู้เรียน หมายเลขใดหมายเลขหนึ่งให้ตอบ นักเรียนต้องตอบได้ทุกคน เพราะทุกคนต้องรู้เท่ากัน

4.6.4 เขียนเรื่องรอบวง (Roundtable)

การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการเขียนเรื่องรอบวง ผู้สอนจะแจกอุปกรณ์เป็นกระดาษและปากกาสำหรับกลุ่มย่อย นักเรียนในกลุ่มจะผลัดกันเขียนในกระดาษแล้ววนไปเรื่อย ๆ จนหมด แล้วช่วยกันสรุป

4.6.5 ปริศนาความคิด (Jigsaw)

การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรูปแบบปริศนาความคิด (Jigsaw) ผู้สอนจะจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆประมาณ 4-6 คน แล้วมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาในบทเรียนที่ แบ่งออกเป็นส่วนต่างๆตามที่กำหนดให้ สมาชิกแต่ละคนของกลุ่มจะถูกกำหนดให้ศึกษาเนื้อหาในส่วนของตน ต่อจากนั้นสมาชิกจากแต่ละกลุ่มที่ได้รับส่วนของเนื้อหาต่อเนื่องกันในตอนเดียวกัน จะรวมกัน และเรียกกลุ่มที่มารวมกันนี้ว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” ซึ่งจะศึกษาเนื้อหาส่วนนี้ด้วยกัน ต่อจากนั้นนักเรียนจะกลับไปยังกลุ่มของตน และผลัดกันสอนเพื่อนร่วมกลุ่มของตนในเนื้อหาแต่ละส่วนนั้นให้ต่อเนื่องกันเป็นตอนๆ และทุกกลุ่มนำเสนอสรุปผลในชั้นเรียน

4.6.6 การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Teams Achievement Division , STAD)

การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ ผู้สอนเป็นผู้เสนอเนื้อหาบทเรียน หลังจากนั้นผู้เรียนจะศึกษาใบงาน (work sheets) ในลักษณะเป็นกลุ่ม ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก 4 คน ที่มีระดับความสามารถ เพศ คละกัน ผู้เรียนจะถามคำถามซึ่งกันและกัน แล้วเปรียบเทียบคำตอบ และอภิปรายปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม หลังจากนั้นแล้วผู้เรียนแต่ละคนจะต้องทำการทดสอบย่อย (guiz) คะแนนของกลุ่มที่ได้นั้น คำนวณจากความมากน้อยของคะแนนแต่ละคนที่พัฒนา

ดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบจากคะแนนที่ผู้เรียนทำได้ในครั้งก่อน กลุ่มใดที่ทำได้ถึงเกณฑ์จะได้รับใบประกาศนียบัตรหรือรางวัล

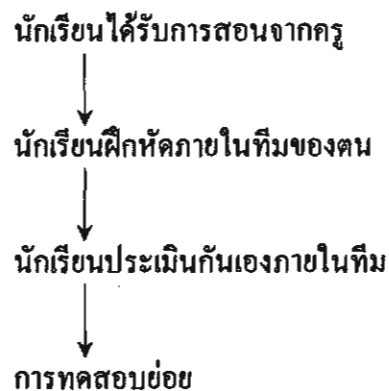
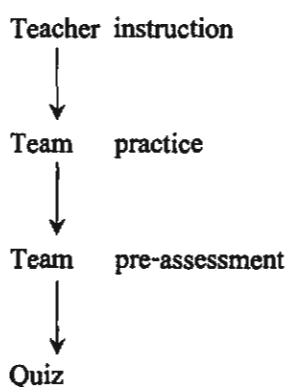
4.6.7 รูปแบบ ซี ไอ อาร์ ซี (Cooperative Integrated Reading and Composition, CIRC)

การเขียนแบบร่วมมือ โดยใช้รูปแบบ CIRC เป็นรูปแบบสำหรับสอนอ่าน และเขียนโดยเฉพาะ รูปแบบนี้ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมคือ กิจกรรมคือ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการบูรณาการภาษากับการเรียน

CIRC – Reading : สำหรับการอ่าน นักเรียนจะได้รับการสอนภายในกลุ่ม การอ่าน หลังจากนั้น ให้นักเรียนแยกออกเป็นทีม เพื่อทำงานตามกิจกรรมแบบร่วมมือโดยจับคู่กัน อ่าน การทำนายเรื่องที่อ่าน การสรุปเรื่องให้อีกคนหนึ่งฟัง การเขียนตอบคำถามจากเรื่อง การฝึกสะกดคำ การถอดรหัส และฝึกเรื่องคำศัพท์ นักเรียนทำงานในทีมเพื่อให้นักเรียนได้สามารถจับใจความสำคัญเรื่องที่อ่านและได้ทักษะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

CIRC – Writing / Language Arts : สำหรับการเขียนวิธีการที่ใช้ขึ้นอยู่กับรูปแบบ กระบวนการเขียน ซึ่งใช้รูปแบบเหมือนกับโปรแกรม CIRC สำหรับการอ่าน วิธีการนี้ นักเรียนจะทำงานร่วมกันเพื่อที่จะวางแผน (plan) ร่างฉบับ (draft) ทบทวนแก้ไข (revise) รวบรวมลำดับเรื่อง (edit) และพิมพ์หรือแสดงผลงาน (publish) เรื่องที่แต่งออกมา โดยครูเป็นผู้เสนอเนื้อหาเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับแนวทาง (style) เนื้อหาและกลวิธีการเขียน

กล่าวโดยทั่วไปแล้วกิจกรรมของ CIRC มีลักษณะดังนี้คือ



4.7 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

สลาบิน (Slavin, 1980) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. ในด้านผลสัมฤทธิ์ วิธีการเรียนแบบร่วมมือ จะให้ผลดีกว่าเรียนแบบเดิม
2. สำหรับการเรียนรู้ในเบื้องต้น เช่น ความรู้ในเนื้อหาวิชา วิธีการเรียนแบบร่วมมือจะให้ผลดีกว่าการเรียนแบบเดิม เพราะ
 - 2.1 มีจุดประสงค์ มีโครงสร้าง
 - 2.2 ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 2.3 ระบบการให้คะแนนที่ดีและการให้รางวัลจะให้เกิดประสิทธิภาพสำเร็จ
3. สำหรับการเรียนรู้ในระดับสูง เช่น การแยกแยะโน้ต การวิเคราะห์ปัญหา การตัดสินใจ การประเมินค่า วิธีการเรียนแบบร่วมมือจะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่เรียนมากกว่าแบบเดิม

10. การเรียนแบบร่วมมือยังสามารถพัฒนาความนับถือในตนเองของนักเรียนได้

สตอล (Stahl, 1994) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจะสูงขึ้น
2. ผู้เรียนจะมีความสามารถในการคิด อย่างมีเหตุผลมากขึ้น
3. ผู้เรียนจะมีทักษะในการทำงานมากขึ้น และมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มมากขึ้น ขอมรับบุคคลอื่นมากขึ้น
4. มีการคำนึงถึงการทำงานในกลุ่มว่าต้องร่วมมือกัน เนื่องจากผลงานของกลุ่มจะมีผลต่อสมาชิกในกลุ่ม
5. ผู้เรียนจะมีความนับถือตนเองมากขึ้น
6. มีความสนใจในการเรียนมากขึ้น
7. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน
8. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองกับผู้อื่นมากขึ้น

สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล (2534) กล่าวถึง ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะสูงขึ้น
2. การร่วมกันเรียนทำให้นักเรียนภายในกลุ่ม ได้รับความคิดเห็นที่หลากหลายจากการโต้แย้ง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รับรู้ปัญหาและทางเลือกในการแก้ปัญหาสิ่งเหล่านี้มีส่วนส่งเสริมการพัฒนากระบวนการคิด
3. เรียนด้วยความเพลิดเพลิน นักเรียนจะได้พบกับบรรยากาศในการช่วยเหลือกันทำกิจกรรม

4. พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ และทักษะทางสังคม เพราะนักเรียนสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จริงกับเพื่อนในกลุ่มแทนที่จะอ่านหนังสือหรือดูจากคนอื่นโดยไม่ลงมือปฏิบัติจริง

5. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง และมีความภูมิใจตนเอง การรวมกลุ่มที่นักเรียนมีความสามารถแตกต่างกัน โดยมีเป้าหมายกลุ่มคือ ต้องทำคะแนนกลุ่มของตนให้มาก นักเรียนทุกคนจะต้องช่วยเหลือกันทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง

6. การเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางเพราะมีการแก้ปัญหาาร่วมกัน ค้นคว้าร่วมกัน

Kessler (1992) และประนอม สุรสวัสดิ์ (2536) กล่าวถึงผลดีของการเรียนแบบร่วมมือสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษ ไว้ดังนี้

1. จากการได้ทำงานภายในกลุ่ม จะทำให้ผู้เรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์กันในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งเป็นผลดีต่อการเพิ่มความถี่ และการฝึกใช้ภาษาโดยไม่รู้ตัว

2. ส่งเสริมให้การสอนยืดหยุ่นหา มีการบูรณาการทางภาษาได้หลากหลาย

3. ส่งเสริมการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษา และการพัฒนาความคิดรวบยอด

4. ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาที่จะพัฒนาทักษะการสอนใหม่ ๆ โดยเฉพาะการสอนภาษาที่เน้นการสื่อสาร

5. ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ชัดเจนขึ้นจากคำอธิบายของเพื่อนซึ่งใช้ภาษาในระดับเดียวกัน

ทิสนา แจมมณี (2545) กล่าวถึงผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยตนเอง และด้วยความร่วมมือและช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการประสานสัมพันธ์ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น

ดังนั้น การเรียนแบบร่วมมือ จะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในตนเอง ทั้งด้านความรู้ความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเองและเป็นการสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนด้วย

กล่าวโดยสรุป การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีเรียนไม่ใช่วิธีสอนแต่เป็นวิธีเรียนที่ถ่วงนานไปกับวิธีสอนภาษาแบบสื่อสาร โคเอลโล (Coelho, 1992) ได้เสนอข้อคิดเห็นได้ว่า หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ได้พัฒนาจุดประสงค์ในการสื่อสารสำหรับผู้เรียนภาษา โดยระบุว่านักเรียนจะต้องเรียนวิธีการใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าที่จะเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาภาษานั้น จุดเน้นของการเรียนอยู่ที่หน้าที่ในการสื่อสารของภาษา วิธีการใช้ภาษาในการ

ถ่ายทอดความตั้งใจเฉพาะบางเรื่อง เช่น การขอโทษหรือการเชิญชวน และการจัดลำดับความคิด โดยใช้รูปแบบที่สละสลวย เช่น การจัดระดับ การเปรียบเทียบ และการจัดลำดับความต่อเนื่อง การเรียนแบบร่วมมือสามารถเป็นพื้นฐานการออกแบบการเรียนการสอนแบบสื่อสารได้ ห้องเรียนที่มีการเรียนแบบร่วมมือจะเป็นเหมือนสภาพแวดล้อมทางการเรียนภาษา และกิจกรรมการเรียนภาษาจะช่วยให้พัฒนาทักษะทางสังคม (Social Skills) ทักษะการคิด (Thinking Skills) และทักษะการพูดสื่อสาร (Functional Oral Language)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

มีงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ ที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

Mevarech (1985: 372-377) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) การเรียนแบบรอบรู้ การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ผสมกับการเรียนแบบรอบรู้ และกลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนปกติ โดยศึกษากับนักเรียนเกรด 5 ในประเทศอิสราเอล กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองจำนวน 113 คน ทดลองเป็นเวลา 18 สัปดาห์ผลการทดลองพบว่า การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ผสมกับการเรียนแบบรอบรู้ การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) และการเรียนแบบรอบรู้ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุม และพบว่า การเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ผสมกับการเรียนแบบรอบรู้ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนแบบรอบรู้

Steven (1987, 1988, quoted in Slavin, 1989-1990) ศึกษาวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้กับวิชาทักษะ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถนำมาสอนวิชาทักษะ เช่น คณิตศาสตร์ ศิลปะ การอ่านได้ ช่วยให้นักเรียนมีทักษะขั้นสูงในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเข้าใจหลักสำคัญพร้อมทั้งวินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

Johnson and Johnson และคณะ (1987) ได้ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างปี ค.ศ.1924-1981 มีผลการวิจัยถึง 122 เรื่อง ที่แสดงให้เห็นว่า การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าการเรียนแบบแข่งขัน และเป็นรายบุคคล

Slavin (1991 : 71-82) ได้ทำการวิจัยวิธีเรียนแบบร่วมมือหลายรูปแบบมากกว่า 70 ครั้ง ใช้เวลาอย่างน้อย 4 สัปดาห์ ทั้งในระดับโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีจำนวน 67 ครั้ง เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เปรียบเทียบกับการสอนปกติ จากการศึกษาพบว่า 41 ครั้งหรือร้อยละ 61 นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ 25 ครั้ง หรือร้อยละ 37

ไม่มีความแตกต่าง และ 1 ครั้งหรือร้อยละ 2 นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ

Slavin (1991) และ Johnson and Johnson (1987) ศึกษาโครงสร้างการให้รางวัลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นกลุ่มในการเรียนแบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างการให้รางวัลเป็นกลุ่ม มีส่วนช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ และในด้าน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่าเมื่อนักเรียนที่มีเชื้อชาติและจริยธรรมต่างกันมาทำงานร่วมกันโดยยึดวัตถุประสงค์ของกลุ่มจะทำให้ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีและยอมรับซึ่งกันและกัน

Negangard (1991 : 470 A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) และแบบบรรยาย โดยทำการทดลองกับนักเรียนเกรด 4-8 ที่ โอไฮโอ (Ohio) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 157 คน โดยออกแบบการทดลอง 3x2 Factorial design ตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่งคือระดับความสามารถของผู้เรียน ผลการทดลองพบว่าการเรียนแบบร่วมมือแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ สอนแบบบรรยาย แต่ไม่พบความแตกต่าง ๆ ในด้านเจตคติ

Chapman (1991) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการเรียนแบบร่วมมือต่อสัมฤทธิ์ผลในกลวิธีการเรียนรู้ด้วยวาจา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 9 จำนวน 62 คน ที่อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐบาลามา โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 31 คน กลุ่มทดลองใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มควบคุมครูเป็นผู้สอนโดยตรง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมจากผลการวิจัยสรุปได้ว่าการเรียนแบบร่วมมือช่วยเพิ่มสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

Armstrong (1993) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือต่อการจัดกลุ่มนักเรียนแบบวิวิธพันธ์ และเอกพันธ์ วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและระดับความพอใจในการทำงานของตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 4-6 จำนวน 47 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาเล็กในภาคตะวันตกตอนกลาง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่านโดยใช้ Gates – Mac Ginitie Reading Test และแบบวัดความพอใจในตนเอง ในการสอบก่อนและหลังเรียน สำหรับกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการอ่าน และความพอใจในการอ่านของนักเรียนระหว่างกลุ่มแบบวิวิธพันธ์ กับเอกพันธ์ และนักเรียนที่จัดกลุ่มแบบวิวิธพันธ์มีสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านเท่าเทียมกัน และมีความพอใจในการทำงานของตนเอง และพอใจในการใช้กลวิธีการทำงานกลุ่ม

Marston (1994) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสอนนักเรียนเก่งด้วยกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติของครู พฤติกรรมของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือและการรับรู้ของนักเรียนจากงานที่ได้รับมอบหมาย กลุ่มตัวอย่างคือครูจำนวน 50 คน โดยใช้วิธีการ

สำรวจการปฏิบัติตนของครูในการสอนโดยใช้กลวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ด้วยการวิเคราะห์หาความถี่ในการปฏิบัติของครูที่นำการเรียนแบบร่วมมือมาใช้กับนักเรียนเก่ง และนักเรียนทั่วไป และผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพในการศึกษารายกรณี จากนักเรียน 2 กลุ่ม ที่เรียนในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล โดยการสังเกต และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการสอนของครูโดยใช้กลวิธีการเรียนแบบร่วมมือ เกิดในระดับน้อย การปฏิบัติตนของครูในระหว่างการสอนเด็กเก่งด้วยการเรียนแบบร่วมมือ ไม่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่ได้รับการเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนนักเรียนเก่ง จากการสังเกตพบว่า นักเรียนเก่งจะแสดงบทบาทเป็นผู้เสนอคำตอบต่อกลุ่มบ่อยกว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่อื่น และจากการศึกษารายกรณีพบว่า กระบวนการสอนของครูในขณะสอนนักเรียนที่เรียนเก่ง และนักเรียนทั่วไปไม่แตกต่างกัน

Simmons (1994) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนำกลวิธีการเรียนแบบร่วมมือไปใช้ในโรงเรียนสอนประสบการณ์ทางภาษา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูเกรด 1-5 จำนวน 16 คน จากการสังเกตและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีครูเพียง 1 คน เท่านั้นที่ใช้รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือตามที่ผู้วิจัยแนะนำ สำหรับครูอื่นๆ ได้เปลี่ยนแปลงและแก้ไขการสอนของตนในขณะที่ใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือเพื่อให้เหมาะสมกับการสอน จากผลสังเกตและการสัมภาษณ์ได้รับคำแนะนำว่าการเรียนแบบร่วมมือช่วยส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านสังคม นักเรียนสามารถทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู สมาชิกในกลุ่ม และนักเรียนอื่นๆ ในชั้นเรียน นักเรียนที่ใช้วิธีการการเรียนแบบร่วมมือจะได้รับการส่งเสริมมากในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์ และการใช้ทักษะในการสื่อสารได้หลายรูปแบบ

Brandt (1995) ได้ทำวิจัยเรื่องผลการเรียนแบบร่วมมือ กับการเรียนแบบปกติที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และการยอมรับตนเองของนักเรียนที่มีความสามารถจำกัด กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเกรด 9-12 ในเขตเมือง จำนวน 74 คน ที่มีความสามารถจำกัดในการเรียนคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง และวิทยาศาสตร์จำนวน 74 คน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติผลวิจัยพบว่า จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏว่า การยอมรับตนเอง และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากทำข้อสอบหลังเรียน แต่จากผลการสอบโดยใช้ t-test ปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือหลังจากทำข้อสอบมาตรฐาน และแบบอิงเกณฑ์ ปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าการเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการเรียนที่ควินึ่งสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถจำกัด

Dimas (1995) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อการยอมรับตนเองของนักเรียนที่ไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 6 จำนวน 3 คน โดย

ทำการศึกษาเป็นรายกรณี โดยครูและผู้วิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์บันทึกกระเปาะ
สะสมของโรงเรียน สํารวจทัศนคติ บันทึกเทปในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม และจดบันทึกผลการวิจัย
จะรวมถึงการเปรียบเทียบข้อมูลด้วยตารางและข้อมูลทั้งหมดได้ผ่านการทดสอบ ผลการวิจัยพบว่าการ
ทำงานกลุ่มมีผลกระทบที่เป็นบวกต่อการยอมรับตนเองของนักเรียน การทำงานกลุ่มจะรวมถึงการทำ
กิจกรรมร่วมกัน ได้ตอบการสนทนา และความรู้สึกในการช่วยเหลือ หรือได้รับการช่วยเหลือจาก
เพื่อน

Gooden – Jones (1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนโดยใช้กลวิธีการเรียน
แบบร่วมมือของนักศึกษาที่มีความสามารถภาษาอังกฤษจำกัด วิธีดำเนินการวิจัยจะใช้การสังเกต ให้
ตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และให้นักศึกษาเขียนเรียงความเกี่ยวกับความสามารถในการพัฒนา
ทักษะการเขียนในสถานการณ์การเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะใช้กลวิธีการเรียน
แบบร่วมมือในการเรียนการเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 และได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการเขียน
หลายรูปแบบที่แตกต่างกัน รวมถึงกระบวนการคิดและรวบรวมความคิดให้มีเหตุผลและลงมือเขียน
เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผลการวิจัยพบว่าการเรียนแบบร่วมมือ เป็นกลวิธีที่มีผลในการปรับปรุงทักษะ
การเขียน จากการสังเกตประสบการณ์การเขียนของแต่ละคนจะพบว่า การเขียนเป็นทักษะที่ยาก
แต่กลวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ช่วยให้ค้นพบว่าเป็นวิธีการเรียนวิธีหนึ่งเป็นผลทำให้สามารถพัฒนา
ทักษะการเขียน และเป็นนักเขียนที่ดีได้

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

ดารณี รักดี (2529) ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า
การสอนด้วยวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบรายบุคคลและกลุ่ม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่าง
กัน

ชาญณรงค์ อินทร์ประเสริฐ (2533) ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาอังกฤษ ทางด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสอบ
แบบการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการสอนทั้งชั้น ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของกลุ่มที่เรียน โดยวิธีการแบ่งกลุ่มตาม
สังกัดสัมฤทธิ์ผลการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบทั้งชั้น

บุษบา โชคช่วยชู (2536) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนคำ ประโยค ข้อความสั้น ๆ ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตาม วิธีเรียนแบบร่วมมือ มีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตามแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตาม วิธีเรียนแบบร่วมมือ มีความสามารถด้านแนวคิดในการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนการเขียนตามแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

วรรณรณ เกื้อนคำ (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยวิธีร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสาน (CIRC) และการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 120 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียน โดยวิธีร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัชรพร โกมาสถิตย์ (2540) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือและกิจกรรมการเรียนในคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่ลงทะเบียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 64 คน ซึ่งได้มาจากการจับคู่คะแนนการทำแบบทดสอบความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Placement Test) จากนั้นทำการสุ่มแบบง่ายเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 32 คน ซึ่งเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมจำนวน 32 คน ซึ่งเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนในคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือและกิจกรรมการเรียนในคู่มือครูมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนในคู่มือครู

อามัดไญนี ดาโอะ (2541) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือ ต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาอังกฤษและเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 015 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 74 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่าคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบหลังการสอน โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนแบบร่วมมือ

จิตรัตน์ ศิลาจันทร์ (2542) ได้ทำการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 32 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ที่พัฒนาโดยใช้กระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ 80.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 84.38

วนิดา แอนนัส (2545) ได้ทำการศึกษาผลการเรียนโดยการให้ผู้เรียนทำโครงการ ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือรูปแบบโคออป โคออป ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้านประเภทวิชา เกษตรและเทคโนโลยี ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี โดยยึดสาระของหลักสูตรกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเกษตรและเทคโนโลยีในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 30 คน ระยะเวลา 8 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินโครงการภาษาอังกฤษวิชาภาษาอังกฤษเกษตรและเทคโนโลยี ด้านการประเมินผลปฏิบัติจริงของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีและการประเมินตนเองและเพื่อนสมาชิกในการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับสมบูรณ์ โดยระหว่างการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้เขียนบันทึกหรืออนุทินเพื่อสรุปเหตุการณ์ ข้อคิดเห็น และประเด็นปัญหาที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนในครั้งต่อไป นอกจากนี้ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนรู้สึกรู้ว่าการเรียนแบบร่วมมือนั้นมีคุณค่า มีประโยชน์และมีความสนุก เป็นผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

จากผลงานวิจัยกล่าวมาข้างต้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดงว่าการเรียนแบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะการทำงานกลุ่ม มีการยอมรับทางสังคมของผู้เรียนมากขึ้นช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะทางด้านการฟัง การพูด และมีทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาในการเรียนการสอน วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระหว่างนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR และการสอนปกติในรายวิชา วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ระเบียบวิธีการวิจัย
2. การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
5. ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัย (Research design) ที่มีรูปแบบการวิจัย ดังนี้ คือผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม ต่อจากนั้นให้นักศึกษาเรียนเนื้อหาวิชาเดียวกันแต่วิธีการเรียนการสอนต่างกัน โดยจัดให้มีการเรียนการสอนแบบปกติ 1 กลุ่ม และมีการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR อีก 1 กลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถ ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคโพธารามในด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1. ด้านทักษะภาษาอังกฤษ 2. ด้านทักษะภาวะผู้นำ 3. ด้านทักษะการแก้ปัญหา 4.ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม และเพื่อพัฒนาการยกระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.1 แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัย (research design) ของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบมีกลุ่มควบคุมและมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pre-test Posttest Control Group design) ดังตารางตารางที่ 1 แสดงแบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E1	T1	Xa	T2
E2	T1	Xb	T2

เมื่อ

- E1 กลุ่มทดลอง
- E2 กลุ่มควบคุม
- T1 ผลการทดสอบก่อนเรียน
- T2 ผลการทดสอบหลังเรียน
- Xa การเรียนการสอนแบบ โมดูล STTHR
- Xb การเรียนการสอนแบบปกติ

1.2 การเรียนการสอน

ในการจัดการเรียนการสอน การวิจัยครั้งนี้จัดการเรียนการสอน 2 แบบ คือ

1. การเรียนการสอนแบบปกติ ในชุดการเรียนการสอนแบบปกติ มีองค์ประกอบดังนี้

1.1 คู่มือผู้สอน ประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2546 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ใบเนื้อหา แบบทดสอบ

1.2 คู่มือผู้เรียน ประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2546 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ใบเนื้อหา

2. การเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR ในชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR มีองค์ประกอบดังนี้

2.1 คู่มือผู้สอน ประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2546 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แผนการสอน ใบเนื้อหา ใบงาน กิจกรรมปฏิบัติ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ใบเฉลย

2.2 คู่มือผู้เรียน ประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2546 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ใบเนื้อหา ใบงาน แบบฝึกหัด และสื่อสิ่งพิมพ์

1.3 การศึกษาข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1) ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ความรู้ ภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสิ่งทอ

2) ศึกษาวิธีการเรียนการสอนทางด้านอาชีพและเทคนิคศึกษา ด้านการสอนทฤษฎี ได้แก่การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบถามตอบ การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3) ศึกษาวิธีพัฒนาชุดการสอน ได้แก่ ประเภทและส่วนประกอบของชุดการสอน หลักการผลิตชุดการสอน การเลือกสื่อการเรียนการสอน วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แบบทดสอบ

4) ศึกษาการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชนิดของเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1.4 การกำหนดหัวข้อใบงาน

การพัฒนาชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR เพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา 4 ด้าน ในการแข่งขันของตลาดแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรรายวิชา ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรรายวิชา วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ รหัสวิชา (3000-1230) ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม เพื่อนำมาจัดทำหน่วยโมดูล และกำหนดหัวข้อเรื่อง เนื้อหา และจุดประสงค์ในแต่ละหน่วยโมดูล

2) กำหนดหัวข้อใบงาน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารายละเอียดหลักสูตรรายวิชา วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ (3000-1230) ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 สาขาวิชาภาษาอังกฤษประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม กรมอาชีวศึกษา คำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรรายวิชาเกี่ยวกับ หัวข้อเรื่อง และเรื่องย่อย เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์งาน กำหนดหัวข้อเรื่องในการสร้างชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล และนำชุดการเรียนแบบโมดูลให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไข

3) กำหนดความรู้และทักษะ ในการที่จะพัฒนาให้นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคโพธารามมีทักษะเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้านนั้น นักศึกษาจะต้องมีทั้งความรู้และทักษะควบคู่กันไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำรายการความรู้และทักษะกำหนดตามความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษออกเป็น 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

4) กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดรายการวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมจากเนื้อหาของหัวข้อเรื่องในแต่ละหน่วยโมดูล โดยพิจารณาจากลักษณะของความสามารถทางทักษะภาษาอังกฤษและความสามารถทางพฤติกรรมด้านต่างๆ จากใบความรู้ และใบงาน เพื่อให้ได้พฤติกรรมของนักศึกษาในการพัฒนาความรู้ และทักษะทั้ง 4 ด้าน หลังจากจบการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนแบบโมดูลวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ

1.5 การพัฒนาชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล

ในการพัฒนาชุดการเรียนการสอนแบบ โมดูล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของนักศึกษา และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากจบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอแล้ว ได้นำข้อมูลที่ได้จากจุดประสงค์ของหลักสูตรรายวิชา คำอธิบายรายวิชา และมาตรฐานรายวิชามากำหนดแนวทางการออกแบบชุดการเรียนการสอนแบบโมดูลดังนี้

1. วิเคราะห์งาน(Job analysis) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. กำหนดเนื้อหาวิชาที่จะสอนตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. สร้างใบเนื้อหาและแบบฝึกหัด
5. จัดทำแผนการสอนเพื่อกำหนดกิจกรรมผู้เรียนและทำแบบฝึกหัด
6. ออกแบบและสร้างสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแผนการสอน
7. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2. การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา

การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ 1 รหัส 3000-1230 เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดหน่วยโมดูล หัวข้อเรื่องและเนื้อหาย่อย ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้องแสดงออกภายหลังจากการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR และจะต้องเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือ เพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ในการจัดทำโมดูล (School Teaching Training Human Resource Development: STTHR) ผู้วิจัยได้กำหนดชื่อหัวข้อเรื่องหน่วยย่อยของโมดูล STTHR โดยแบ่งตาม

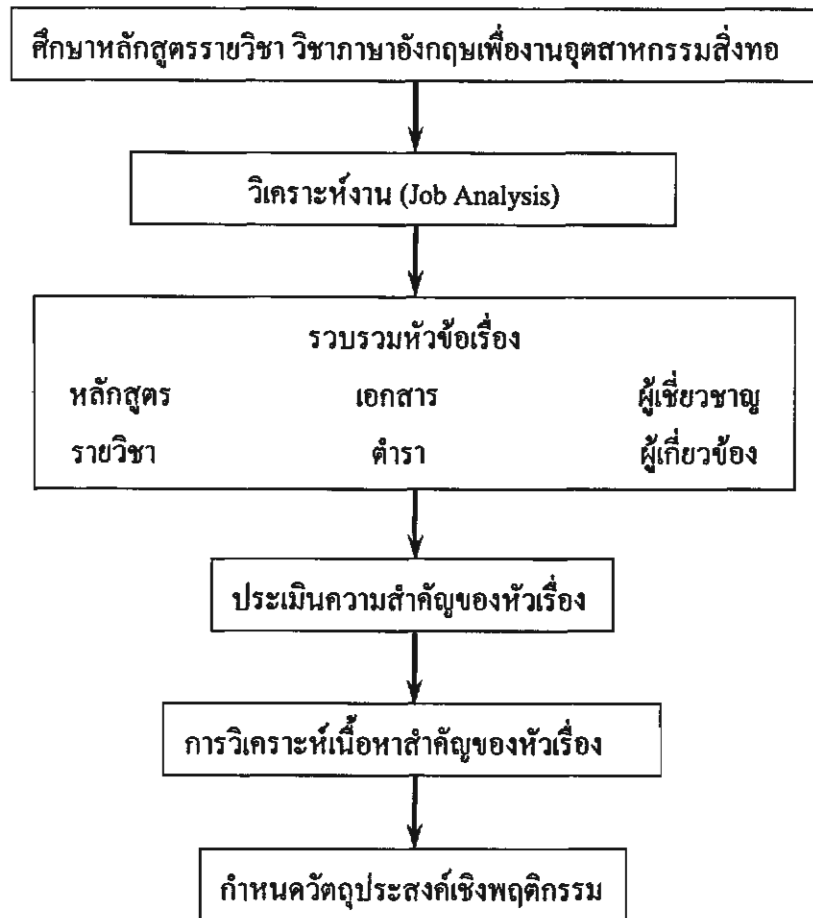
มาตรฐานรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ รหัส 3000-1230 ให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์ของหลักสูตรเพื่อให้ นักศึกษามีทั้งความรู้และทักษะควบคู่กันไป ซึ่งมาตรฐานรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอดังกล่าว ได้ผ่านการวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญในการ พัฒนาหลักสูตร ปวส. 2546 มาแล้ว

การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาดังกล่าวได้แสดงในแผนภูมิ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ รหัส 3000-1230 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2546 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สิ่งทอ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม จากการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรพบว่า จุดประสงค์รายวิชาที่ เกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง และเรื่องย่อยมีจำนวนไม่เพียงพอ สำหรับการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหา การยกระดับความสามารถและทักษะให้เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน ในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย (ดังแสดงในภาคผนวก ก)

2. การวิเคราะห์งาน (Job Analysis) ผู้วิจัยได้พิจารณาว่าหากผู้เรียนจะทำงานได้โดย สมบูรณ์แล้วจะต้องมีความสามารถหรือสมรรถนะอย่างไร จากนั้นถึงทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาในเรื่องต่างๆเพื่อให้มีความสามารถและสอดคล้องกับจุดประสงค์ ของหลักสูตรรายวิชา และนำความรู้ไปใช้งานในการแก้ปัญหาทั้ง 4 ด้าน (ดังรายละเอียดใน ภาคผนวก ก)

3. การรวบรวมหัวข้อเรื่อง หลังจากการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมหัวข้อเรื่อง และข้อมูล โดยนำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้มาพิจารณา ได้แก่ 1) หลักสูตรรายวิชา 2) เอกสารคำราทั้งในประเทศและต่างประเทศ 3) ผู้เชี่ยวชาญในแผนกวิชา (ดังรายละเอียดใน ภาคผนวก ข)



แผนภูมิที่ 1 แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิงทอ

4. การประเมินความสำคัญของหัวข้อเรื่อง เมื่อรวบรวมหัวข้อเรื่องของวิชาแล้ว จึงนำมาทำการประเมินความสำคัญของหัวข้อเรื่องแต่ละหัวข้อ โดยคำนึงถึงประโยชน์และการส่งเสริมการนำไปใช้ในการเรียนการสอนและการแก้ปัญหาในด้านใด และมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดในแต่ละหน่วยของชุดการเรียนการสอน โมดูล STTHR

5. การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของหัวข้อเรื่อง (Main Concept Analysis) เมื่อประเมินคุณค่าของหัวข้อเรื่องแล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อที่จะได้ทราบถึงหัวข้อสำคัญ ๆ ของแต่ละหัวข้อที่ได้ผ่านการประเมิน และวิเคราะห์แยกย่อยรายละเอียดของแต่ละหัวข้อสำคัญจากการวิเคราะห์เนื้อหาว่ามีประเด็นสำคัญอะไรบ้างที่ต้องสอน การนำความรู้ไปใช้ที่สำคัญและระดับของผู้เรียน

6. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของหัวข้อเรื่องทั้งหมดที่ใช้เป็นหน่วยโมดูล โดยพิจารณาว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

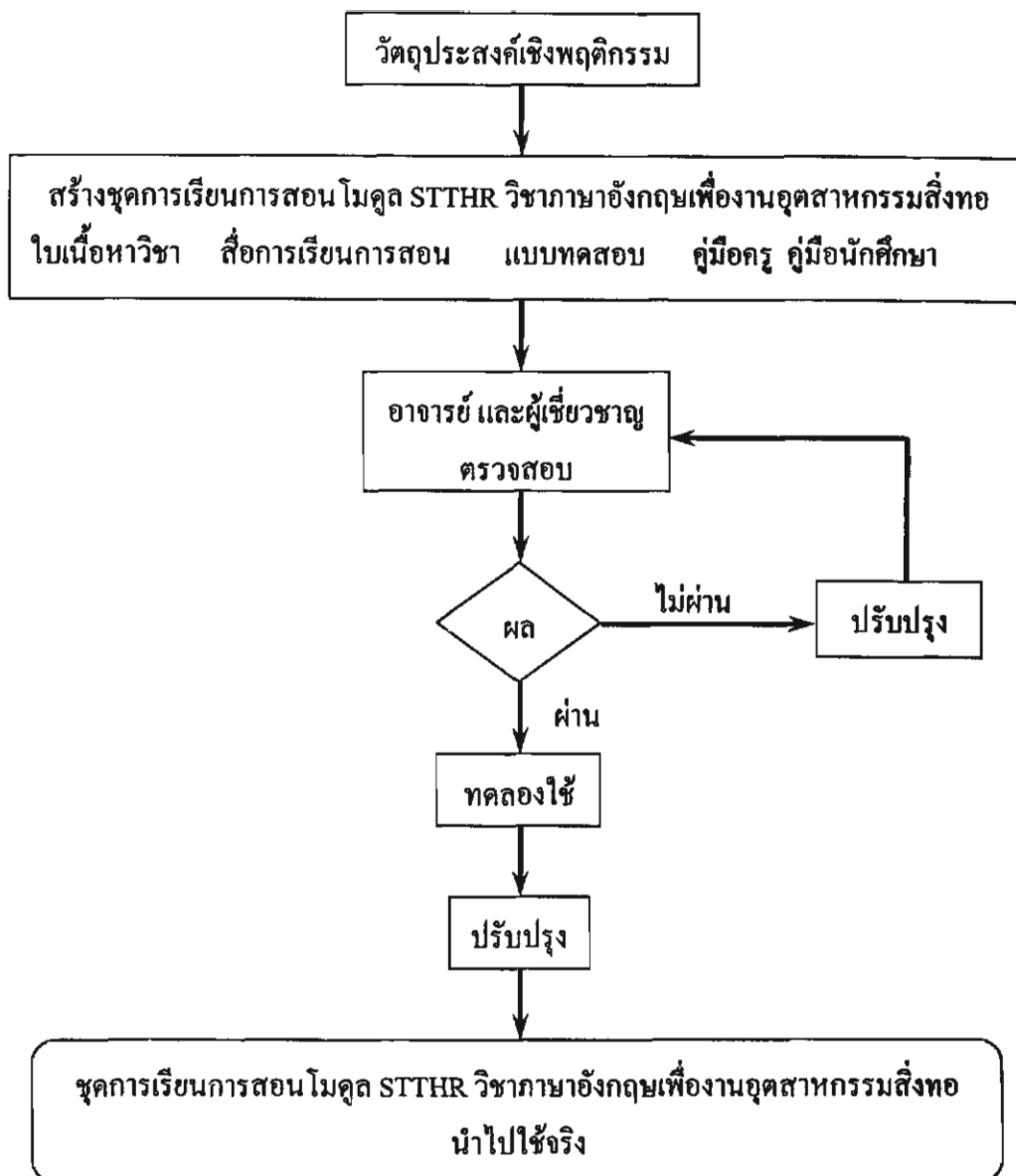
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ ดังนี้

1. ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เป็นการสร้างชุดการเรียนการสอนโมดูล STTHR วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรม
สิ่งทอ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีขั้นตอนดังนี้



แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนการสอนโมดูล STTHR ภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ

จากแผนภูมิ แสดงขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนการสอน โมดูล STTHR ภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ สามารถอธิบายรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

จากการวิเคราะห์เนื้อหา รวบรวมหัวข้อเรื่อง ประเมินความสำคัญของหัวข้อเรื่อง วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของหัวข้อเรื่องและความรู้แล้ว ได้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2. ใบเนื้อหาวิชา

นำวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มากำหนดเนื้อหาวิชาออกเป็น 7 หัวข้อ ดังนี้

- 1) Figures & Reports ป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ กราฟ ตัวเลข และ คำศัพท์ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- 2) E-media การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และการหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในงานสิ่งทอ
- 3) Telephone conversation การใช้โทรศัพท์ติดต่อทางธุรกิจ
- 4) Inviting การเชิญเชิญและการแนะนำ
- 5) Asking for help การขอความช่วยเหลือและเสนอให้ความช่วยเหลือ
- 6) Thanking/Apologizing การขอบคุณและการขอโทษ
- 7) Job-application การสมัครงาน, การสัมภาษณ์งาน และการเขียนจดหมายสมัครงาน

ในการจัดการเรียนการสอนแผนกวิชาภาษาอังกฤษ ได้กำหนดวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอสำหรับการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่มีความยากง่ายแตกต่างกัน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก จ)

หน่วยโมดูลที่ 1: Figures & Reports

- ใบความรู้
 1. ป้ายสัญลักษณ์ทั่วไป
 2. คำแนะนำและคู่มือ
 3. ฉลากสินค้าและผลิตภัณฑ์
 4. กราฟและแผนภูมิ ด้านสิ่งทอ

หน่วยโมดูลที่ 2: E-media

- ใบความรู้
 1. วิธีการสมัคร Mail
 2. Website ต่าง ๆ ทางด้านสิ่งทอ

หน่วยโมดูลที่ 3: Telephone conversation

- ใบความรู้
 1. บทสนทนาทางโทรศัพท์
 2. แบบฟอร์มการบันทึกทางโทรศัพท์

หน่วยโมดูลที่ 4: Asking for help

- ใบความรู้

1. คำศัพท์ที่เกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือและการให้ความช่วยเหลือ
2. ส่วนที่ใช้ในการขอความช่วยเหลือและการเสนอความช่วยเหลือ
3. ส่วนการรับรองแขก บริการ เครื่องดื่มและการตอบ

หน่วยโมดูลที่ 5: Invite/Making

- ใบความรู้

1. ส่วนการเชิญการตอบรับ/ปฏิเสธการเชิญ
2. บันทึก/บัตรเชิญ

หน่วยโมดูลที่ 6 Thanking/Apoloqlzing

- ใบความรู้

1. คำศัพท์การขอบคุณ และ การขอโทษ
2. บทสนทนาการกล่าวขอบคุณ / การขอโทษ

หน่วยโมดูลที่ 7: Job-application

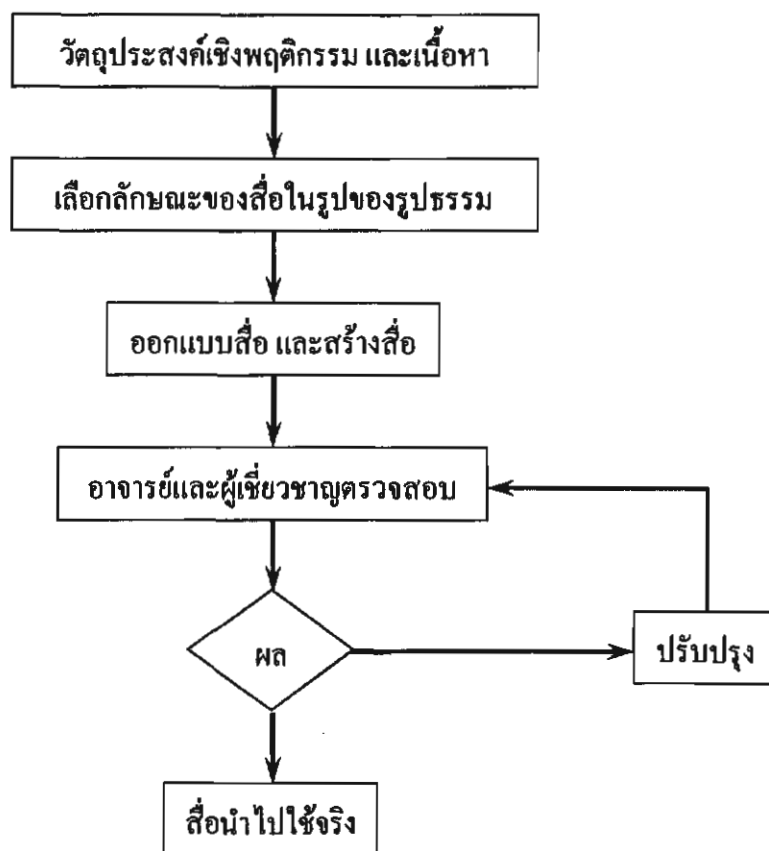
- ใบความรู้

1. คำศัพท์ ที่เกี่ยวกับการสมัครงาน
2. โฆษณารับสมัครงาน
3. อักษรย่อในจดหมายรับสมัครงาน
4. จดหมายสมัครงาน
5. ประวัติย่อ
6. แบบฟอร์มใบสมัครงาน
7. บทสนทนาการสัมภาษณ์งาน

3. สื่อการเรียนการสอน

การสร้างสื่อการเรียนการสอนผู้วิจัยได้พิจารณาจาก วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และความต้องการของสถานประกอบการ ในการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านเป็นหลัก ซึ่งจะต้องสอดคล้อง

กับใบเนื้อหาวิชาเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนมากที่สุด ในการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน
ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม มีขั้นตอนดังแสดงไว้ในแผนภูมิที่ 3



แผนภูมิที่ 3 แสดงขั้นตอนการสร้างสื่อการสอน

ส่วนประกอบของสื่อการสอน

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย ประกาศรับสมัครงาน รูปภาพ
2. Internet ประกอบด้วย mail และ website ต่าง ๆ

4. การวัดและแบบประเมินผล

ในการวัดความรู้ ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ และประเมินความก้าวหน้าของทักษะต่างๆ ที่นักศึกษาแสดงออกมาทั้ง 4 ด้าน ใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผล ดังนี้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม

5. คู่มือครูและคู่มือนักศึกษา

5.1 คู่มือครูมีส่วนประกอบ ดังนี้

5.1.1 คำแนะนำในการใช้ชุดการเรียนการสอนโมดูล STTHR เพื่อให้ผู้สอนได้ศึกษาเตรียมตัวให้พร้อมก่อนปฏิบัติการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ได้แก่การจัดการเรียนการสอนด้านทฤษฎีและการปฏิบัติกิจกรรม การวัดผลและการประเมินผลการใช้ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR

5.1.2 รายการวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ให้นักศึกษา มีความสามารถในการเรียนรู้ และได้รับทักษะต่าง ๆ จากการปฏิบัติกิจกรรมจบในแต่ละโมดูล

5.1.3 แผนการสอนรายวิชาของการเรียนการสอนแบบโมดูล

5.1.4 รายละเอียดเนื้อหาวิชาที่เขียนขึ้นจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นเนื้อหาที่ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาความรู้ตามหัวข้อการเรียนการสอนในแต่ละ โมดูลและมีคำอธิบายสั้น ๆ ประกอบเป็นแผนการสอนรายชั่วโมงครบถ้วนในแต่ละ โมดูลทั้งรายวิชา เพื่อใช้ประกอบในการเรียนการสอน หรือแจกให้กับนักศึกษาในลักษณะเป็นใบสรุปเนื้อหา

5.1.5 แบบฝึกหัดทบทวนเนื้อหาหลังจากจบการเรียนการสอนแต่ละหัวข้อ

5.1.6 ใบงาน เป็นแบบฝึกกิจกรรม ฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน

5.1.7 ใบเฉลยแบบฝึกหัดและใบงาน ในการตรวจสอบแบบฝึกหัดและงานที่นักศึกษาทำ

5.1.8 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน (pretest , posttest)

5.1.9 ใบเฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน

5.1.10 แบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม

5.2 คู่มือนักศึกษา มีส่วนประกอบดังนี้

5.2.1 รายการวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ นักศึกษา มีความสามารถในการเรียนรู้

5.2.2 แผนการเรียนรายวิชาของการเรียนการสอนแบบ โมดูล

5.2.3 รายละเอียดเนื้อหาวิชาที่เขียนขึ้นจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นเนื้อหาที่ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาความรู้ตามหัวข้อการเรียนการสอนในแต่ละ โมดูล และมีคำอธิบายสั้น ๆ ประกอบ เพื่อใช้ประกอบในการเรียนการสอนในลักษณะเป็นใบสรุปเนื้อหา

5.2.4 แบบฝึกหัดทบทวนเนื้อหาภายหลังจากจบการเรียนการสอนแต่ละหัวข้อ

5.2.5 ใบงาน เป็นแบบฝึกกิจกรรม ฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน

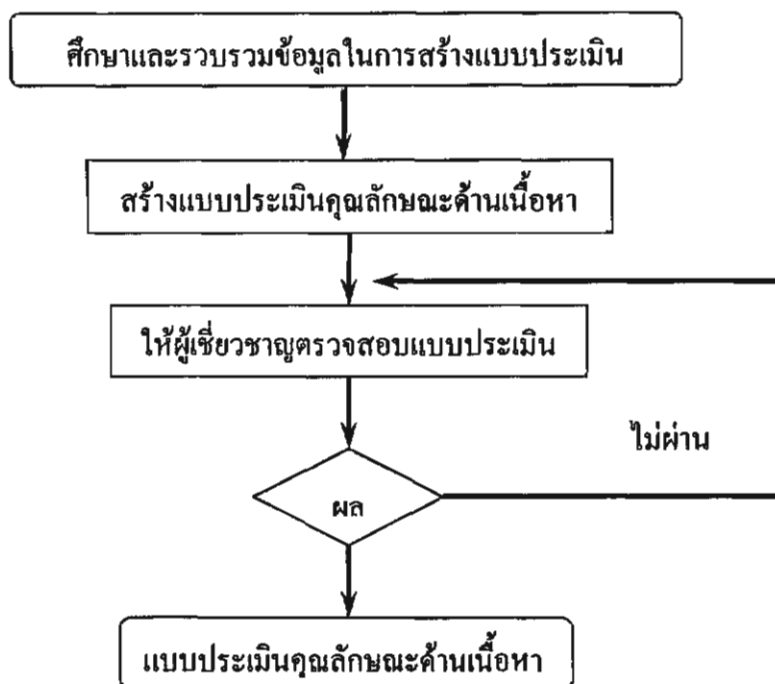
5.2.6 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน

5.2.7 แบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์มีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลในการสร้างแบบประเมิน
- 1.2 กำหนดงาน และวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 1.3 สร้างแบบประเมินตามโมดูลแต่ละโมดูล
- 1.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วปรับปรุงแก้ไข
- 1.5 ปรับปรุงแบบประเมินในวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ



แผนภูมิที่ 4 แสดงการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะด้านเนื้อหา

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อใช้ในการประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนในชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR และแบบปฏิติวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในการสอบก่อนเรียนและการสอบหลังเรียนใช้ข้อสอบชุดเดียวกัน โดยมีลักษณะเป็นแบบทดสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของบทเรียนรายวิชา และตามหลักสูตร ดังนี้

Figures & Reports	จำนวน 5 ข้อ
E-media	จำนวน 2 ข้อ
Telephone conversation	จำนวน 2 ข้อ
Asking for help	จำนวน 2 ข้อ
Inviting	จำนวน 2 ข้อ
Thanking/Apoloizing	จำนวน 2 ข้อ
Job-application	จำนวน 5 ข้อ
รวม	20 ข้อ

และแยกออกเป็นข้อสอบ pretest - posttest ของแต่ละโมดูล โดยมีจำนวนข้อ ดังนี้

Figures & Reports	จำนวน 10 ข้อ
E-media	จำนวน 10 ข้อ
Telephone conversation	จำนวน 10 ข้อ
Asking for help	จำนวน 10 ข้อ
Inviting	จำนวน 10 ข้อ
Thanking/Apoloizing	จำนวน 10 ข้อ
Job-application	จำนวน 10 ข้อ

นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และแก้ไขสำนวนภาษา ตัวเลือก ตัวลวง แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

การทดลองใช้แบบทดสอบ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้น ปวส.2 แผนกวิชาเทคโนโลยีสิ่งทอ ปีการศึกษา 2546 วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ที่เคยเรียนวิชาภาษาอังกฤษเทคนิค 2 มาแล้ว จำนวน 27 คน เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่ได้มาตรฐานโดยวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ

การนำผลจากการทดลองใช้แบบทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อคัดเลือกและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นดังนี้

1. นำกระดาษคำตอบของแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนคำตอบที่ถูกต้อง 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกินกว่า 1 ข้อให้ 0 คะแนน และกรอกข้อมูลลงในโปรแกรมวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

2. ทหารดับความยากง่ายของข้อสอบ (Level of Difficulty) โดยใช้สูตรทางสถิติ (ลัวนและอังคณา สายยศ, 2536:179) และได้เลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80

3. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item-Discrimination) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบจำนวน 20 ข้อ

4. หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ (Reliability) โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน สูตร 20 (Kuder-Richardson Formula 20, K-R 20) ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ 0.8025

3.3 แบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม

แบบสังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน คือ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ และทักษะด้านภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมที่มีรายการประเมิน 19 ข้อ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค)

วิธีดำเนินการสร้างแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมทางการเรียน มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลในการสร้างแบบประเมินวัดพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน
2. กำหนดงาน และวัตถุประสงค์การเรียนรู้
3. สร้างใบงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ
4. วิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานกลุ่มและตรวจสอบพฤติกรรม
5. วิเคราะห์ความรู้และทักษะที่สำคัญในการปฏิบัติกิจกรรม
6. พิจารณาความรู้และทักษะที่สำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเขียนวัตถุประสงค์
7. สร้างแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน ในการปฏิบัติงานตามโมดูลแต่ละโมดูล โดยศึกษาคำนิยามและรวบรวมพฤติกรรมที่แสดงถึง ลักษณะของการเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และทักษะด้านภาษาอังกฤษจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยและวิทยานิพนธ์
8. รวบรวมพฤติกรรมที่แสดงทักษะทั้ง 4 ด้าน จาก อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา
9. กำหนดนิยามปฏิบัติการของคำว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม พฤติกรรมการแก้ปัญหา และพฤติกรรมทางด้านภาษาอังกฤษ
10. สร้างแบบบันทึกผลการสังเกต โดยแต่ละทักษะจะประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยดังนี้

ทักษะการเป็นผู้นำ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 5 พฤติกรรม

ทักษะการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 5 พฤติกรรม

ทักษะการแก้ปัญหา ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 5 พฤติกรรม

ทักษะภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 4 พฤติกรรม

ในการสังเกตแต่ละครั้งมีการให้คะแนนด้วย โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ให้ 4 คะแนน เมื่อนักศึกษาแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นประจำทุกครั้งที่ (สม่่าเสมอ 8 ใน 10 ครั้ง ขึ้นไป) 80% ขึ้นไป

ให้ 3 คะแนน เมื่อนักศึกษาแสดงพฤติกรรมนั้นปานกลาง (6 – 7 ใน 10 ครั้ง) 60 – 79 %

ให้ 2 คะแนน เมื่อนักศึกษาแสดงพฤติกรรมนั้นน้อย (4 – 5 ใน 10 ครั้ง) 40 – 59 %

ให้ 1 คะแนน เมื่อนักศึกษาแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยมาก (1 – 3 ใน 10 ครั้ง) 10 – 39 %

11. ให้อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษตรวจสอบโดยใช้แบบประเมิน

12. ปรับปรุงแก้ไข แบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน ในวิชา ภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ให้เหมาะสมกับการใช้งานจริง

ทักษะการเป็นผู้นำ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ดังนี้

1. แต่งกายดูกระเปียบ
2. เข้าเรียนตรงเวลา
3. ความมั่นใจและกล้าแสดงออก
4. ความสามารถในการจัดการกลุ่ม
5. การเป็นตัวแทนของกลุ่ม

ทักษะการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ดังนี้

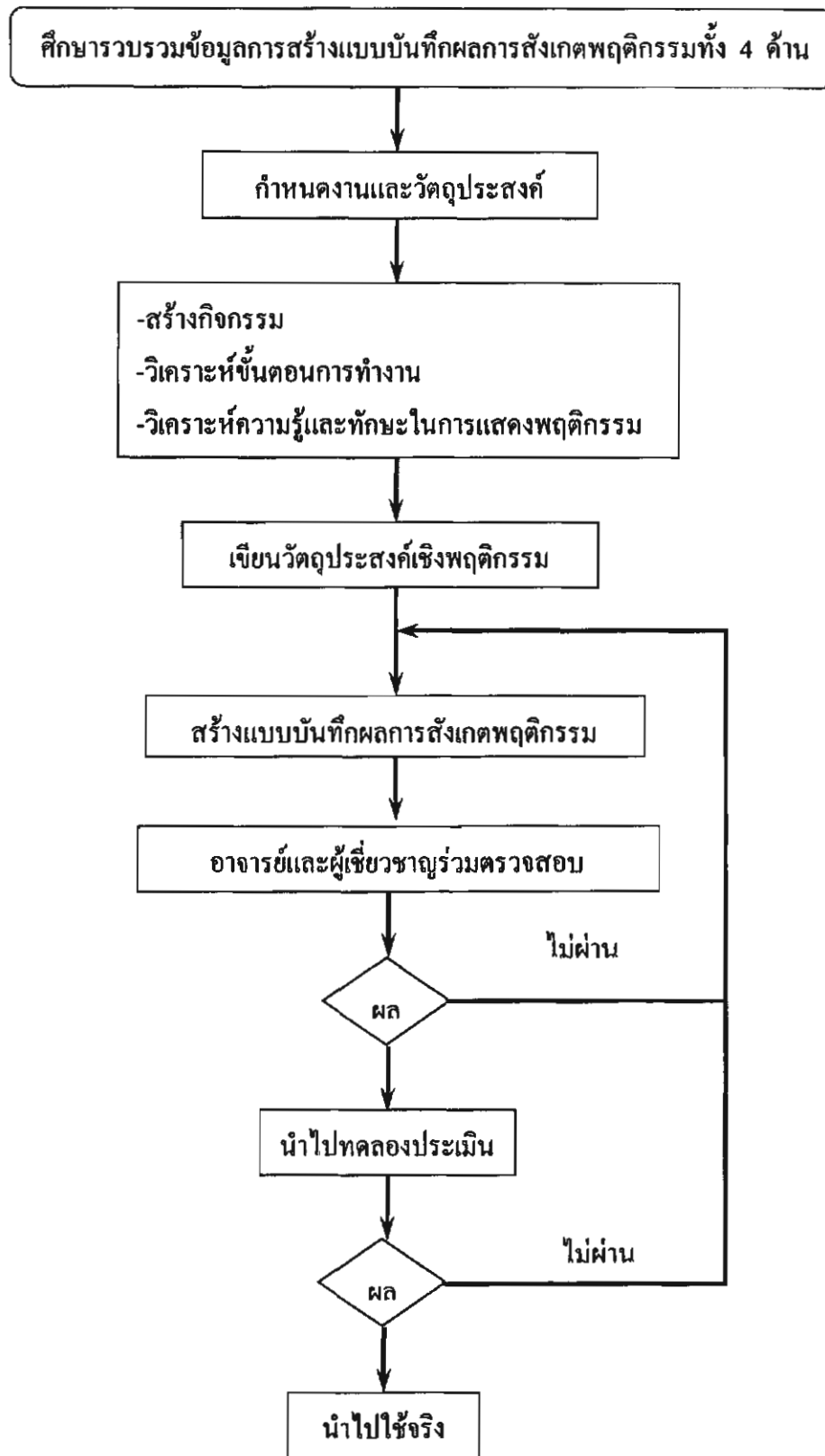
1. รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
2. ให้ความช่วยเหลือและ ความร่วมมือในการทำงาน
3. มีความรับผิดชอบต่อผลงานกลุ่ม
4. ความสามัคคีในหมู่คณะ
5. การแสดงความคิดเห็นในระหว่างทำงานกลุ่ม

ทักษะการแก้ปัญหา ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ดังนี้

1. กล้าคิด กล้าทำ เพื่อพัฒนาแก่ส่วนรวม
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข
3. ปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
5. กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาของกลุ่มได้

ทักษะภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ดังนี้

1. การฟัง
2. การพูด
3. การอ่าน
4. การเขียน



แผนภูมิที่ 5 แสดงการสร้างแบบประเมินวัดพฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน

4. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาเทคโนโลยีสิ่งทอ จำนวน 54 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากนั้น จึงแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการให้นักศึกษาทุกคนทำแบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษ แล้วทำการตรวจสอบและเรียงคะแนนจากน้อยไปหามาก จากนั้นแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการจับคู่ให้หน่วยตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีความใกล้เคียงกันมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นในแต่ละกลุ่มมีระดับคะแนนที่ได้ ใกล้เคียงกัน จึงมีทั้งนักศึกษาที่เก่ง ปานกลาง และอ่อนในปริมาณเท่า ๆ กันทั้ง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 มี จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 27 คน เรียนแบบปกติ และ กลุ่มที่ 2 มี 27 คน เรียนชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR

5. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรม สิ่งทอ การเรียนชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR และการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 27 คน ดังกล่าวข้างต้น และดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1/2546 โดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้

1. การทดสอบความรู้พื้นฐาน (pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนในแต่ละหัวข้อกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ในภาคเรียนที่ 1/2546

2. ทำการทดลองสอนทั้ง 2 กลุ่มด้วยวิธีต่างกัันดังนี้

- 2.1 ทำการสอนกลุ่มทดลองด้วยการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอน ดำเนินขั้นตอนและวิธีการสอนตามคู่มือครูที่กำหนดไว้

ผู้สอนได้แจกใบเนื้อหาและสรุปเนื้อหา ให้นักศึกษาหลังจากนั้นแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อทำการระดมสมอง รวม 7 กลุ่ม โดยมี กลุ่ม ๆ ละ 4 คน 6 กลุ่ม และกลุ่มละ 3 คน 1 กลุ่ม หลังจากนั้นส่งตัวแทนออกมานำเสนอในแต่ละหัวข้อ เมื่อเสร็จสิ้นการนำเสนอได้เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกกลุ่มซักถาม ต่อจากนั้นผู้สอนและนักศึกษาช่วยกันสรุปเนื้อหา และทำแบบฝึกหัดทบทวนก่อนทำแบบทดสอบประเมินหลังเรียน (posttest) ต่อไป

ในการแบ่งกลุ่มในแต่ละหน่วยโมดูลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จะมีการหมุนเวียนกลุ่มในการทำกิจกรรม เมื่อเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละหัวข้อเรื่องของแต่ละโมดูล นักศึกษาจะต้องทำแบบฝึกหัดเพื่อทบทวนก่อนทำแบบทดสอบประเมินหลังเรียน

หน่วยโมดูลที่ 1 : กิจกรรมปฏิบัติ 7 กิจกรรม

แบบฝึกหัด 10 แบบฝึกหัด

แบบทดสอบ 10 ข้อ

หน่วยโมดูลที่ 2 : กิจกรรมปฏิบัติ 3 กิจกรรม

แบบฝึกหัด 4 แบบฝึกหัด

แบบทดสอบ 10 ข้อ

หน่วยโมดูลที่ 3 : กิจกรรมปฏิบัติ 6 กิจกรรม

แบบฝึกหัด 5 แบบฝึกหัด

แบบทดสอบ 10 ข้อ

หน่วยโมดูลที่ 4 : กิจกรรมปฏิบัติ 2 กิจกรรม

แบบฝึกหัด 3 แบบฝึกหัด

แบบทดสอบ 10 ข้อ

หน่วยโมดูลที่ 5 : กิจกรรมปฏิบัติ 2 กิจกรรม

แบบฝึกหัด 3 แบบฝึกหัด

แบบทดสอบ 10 ข้อ

หน่วยโมดูลที่ 6 : กิจกรรมปฏิบัติ 2 กิจกรรม

แบบฝึกหัด 2 แบบฝึกหัด

แบบทดสอบ 10 ข้อ

หน่วยโมดูลที่ 7 : กิจกรรมปฏิบัติ 6 กิจกรรม

แบบฝึกหัด 8 แบบฝึกหัด

แบบทดสอบ 10 ข้อ

2.2 ทำการสอนกลุ่มควบคุมด้วยการเรียนการสอนแบบปกติ โดยผู้สอนแจกใบเนื้อหา และสรุปเนื้อหาให้นักศึกษา ต่อจากนั้นได้แจกแบบฝึกหัดเพื่อทบทวนก่อนทำแบบทดสอบประเมินหลังเรียน (posttest) ต่อไป

โดยทำการสอนทั้ง 2 กลุ่ม สัปดาห์ละ 1 วัน ๆ ละ 3 ชั่วโมง ตามตารางเรียนที่กำหนด จำนวน 20 ครั้ง (20 สัปดาห์)

3. การทดสอบหลังเรียน (posttest) หลังจากผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมผ่านการเรียนการสอนครบแต่ละหัวข้อเรื่องในภาคทฤษฎีแล้วทำการทดสอบผลการเรียนอีกครั้งหนึ่งด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

4. ผู้วิจัยได้นำผลการทดสอบของแต่ละกลุ่มมาทำการวิเคราะห์ เปรียบเทียบหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทดสอบค่า t-test

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆดังนี้

1. ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ระดับความยากและอำนาจจำแนกของข้อมูล คำนวณจากสูตร

$$\text{ระดับความยาก} \quad P = \frac{H + L}{H_m + L_m}$$

เมื่อ P = ระดับความยาก

H = จำนวนนักศึกษาที่ทำถูกในข้อใดๆของกลุ่มสูง

L = จำนวนนักศึกษาที่ทำถูกในข้อใดๆของกลุ่มต่ำ

H_m = จำนวนนักศึกษาทั้งหมดของข้อใดๆในกลุ่มสูง

L_m = จำนวนนักศึกษาทั้งหมดของข้อใดๆในกลุ่มต่ำ

การหาค่าอำนาจจำแนก

$$R = \frac{H - L}{H_m}$$

เมื่อ R = อำนาจจำแนก

H = จำนวนนักศึกษาที่ทำถูกในข้อใดๆของกลุ่มสูง

L = จำนวนนักศึกษาที่ทำถูกในข้อใดๆของกลุ่มต่ำ

H_m = จำนวนนักศึกษาทั้งหมดของข้อใดๆในกลุ่มสูง

3. หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร Kuder - Richardson (K-R-20)

$$K-R-20 : r_{tt} = \left\{ \frac{k}{k-1} \right\} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

r_{tt} = ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ

k = จำนวนข้อของแบบทดสอบ

P = สัดส่วนของคำตอบที่ถูกต้องในแต่ละข้อ

$q = 1 - p$

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบทดสอบทั้งฉบับ

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ของคะแนนสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้

จากการทำแบบทดสอบ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t-test independent)

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินการทดลอง ด้วยสถิติทดสอบที (t-test dependent)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักศึกษาในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR และแบบการสอนปกติในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยแบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของการบรรยาย ตาราง แผนภูมิ และกราฟ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมที่ได้จากการใช้แบบบันทึกผลการสังเกต พฤติกรรมของนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากการใช้แบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมทักษะทั้ง 4 ด้าน ที่ได้จากการใช้แบบบันทึกผลการสังเกต พฤติกรรมของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยนำเสนอผลในรูปตาราง และ กราฟเส้น

ก่อนที่จะนำคะแนนที่ได้จากการสังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม ในแต่ละด้านของนักศึกษาตามรายการพฤติกรรม ที่แสดงไว้ในแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม (ดังแสดงในภาคผนวก ก) ซึ่งทำการสังเกตในขณะที่ทำการสอนมาวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต (Interobservers reliability / IOR) ของการสังเกตแต่ละครั้ง ซึ่งพบว่าค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกตในการสังเกตแต่ละครั้งเป็นระยะเวลา 20 สัปดาห์ มีค่าความเที่ยงมากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งแสดงว่าข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและประเมินพฤติกรรมมีความเที่ยงเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ได้จากนั้นผู้วิจัยจึงนำคะแนน ที่ได้จากการที่นักศึกษาแต่ละคนแสดงพฤติกรรมในแต่ละด้าน มาหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยร้อยละของแต่ละคน โดยแยกตามพฤติกรรมแต่ละด้านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้

1) พฤติกรรมด้านภาวะผู้นำ

การสังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำ
ดังต่อไปนี้

สังเกตจากการแสดงข้อ

1. แต่งกายถูกระเบียบ
2. เข้าเรียนตรงเวลา
3. ความมั่นใจและกล้าแสดงออก
4. ความสามารถในการจัดการกลุ่ม
5. การเป็นตัวแทนของกลุ่ม

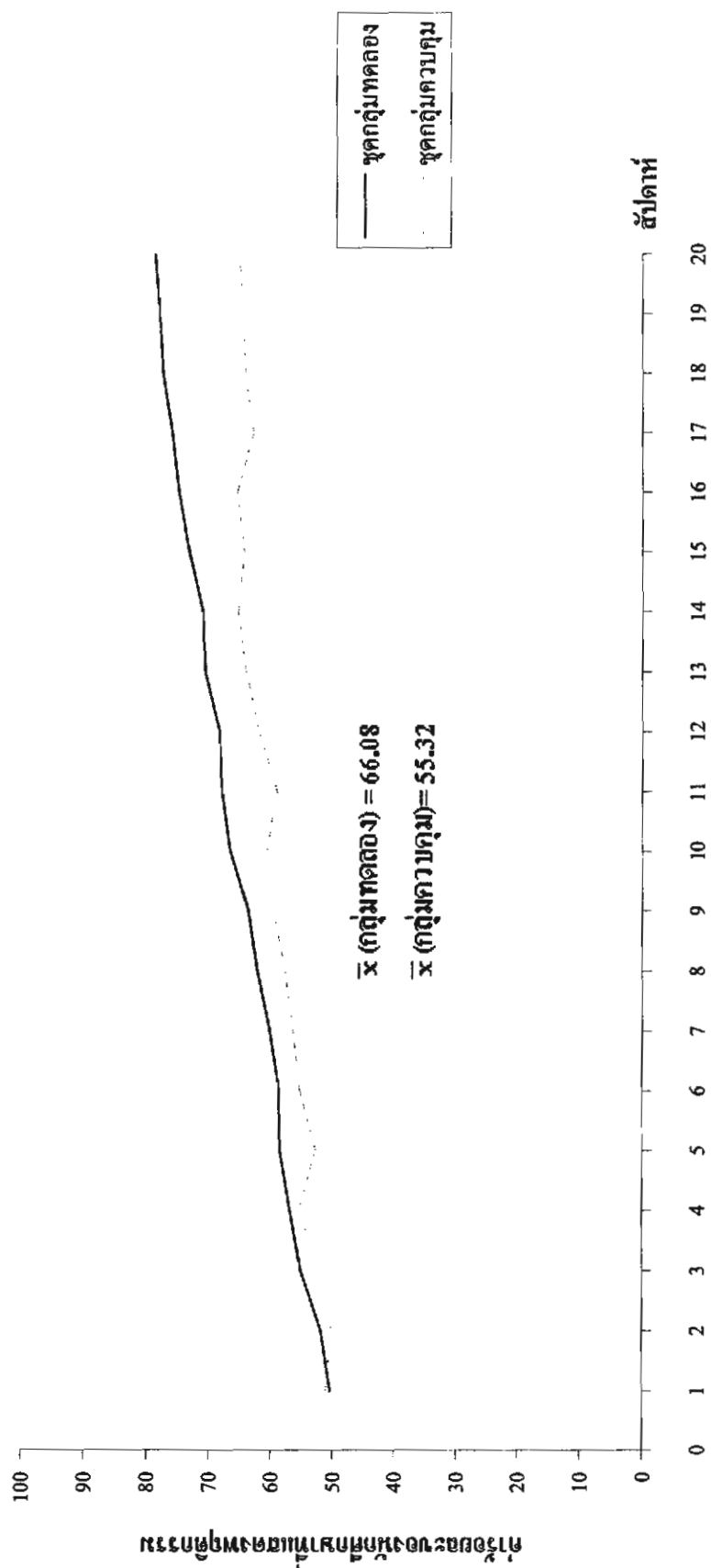
ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำ ของนักศึกษากลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกตมาหาค่าร้อยละ และหา
ค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยแยกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำของนักศึกษา ระดับ ปวส.
 วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตาม
 ระยะเวลา

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	272	50.37	276	51.00
2	280	51.86	271	50.18
3	298	55.19	282	52.22
4	307	56.86	294	55.44
5	316	58.52	285	52.77
6	317	58.71	299	55.37
7	325	60.19	305	56.48
8	336	62.23	375	57.77
9	344	63.71	322	59.63
10	360	66.67	328	60.74
11	367	67.97	319	59.07
12	369	68.34	335	62.04
13	382	70.74	346	64.07
14	384	71.12	353	65.37
15	396	73.34	348	64.44
16	405	75.00	354	65.55
17	411	76.12	340	62.96
18	419	77.60	347	64.26
19	422	78.15	349	64.63
20	426	78.89	352	65.18
รวม	7136	1321.49	6417	1106.38
$\bar{X}$	356.80	66.08	320.85	55.32

จากตารางที่ 1 นักศึกษากลุ่มทดลองซึ่งใช้ชุดการเรียนรู้การสอนแบบโมดูล STTHR มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากผลการสังเกตพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X}_{(E1)} = 66.08$, $\bar{X}_{(E2)} = 55.32$)

เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จาก ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะทดลองให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจากตารางมาเสนอในรูปกราฟเส้น ดังแผนภูมิที่ 6



แผนภูมิที่ 6 แสดงค่าร้อยละของนักศึกษาจากการสังเกตพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกต ระดับ ปวส.

2) พฤติกรรมด้านการแก้ปัญหา

การสังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการแก้ปัญหา สังเกตจากการแสดงข้อสงสัย
ดังต่อไปนี้

1. กล้าคิด กล้าทำ เพื่อพัฒนาแก้ส่วนรวม
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข
3. ปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
5. กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาของกลุ่มได้

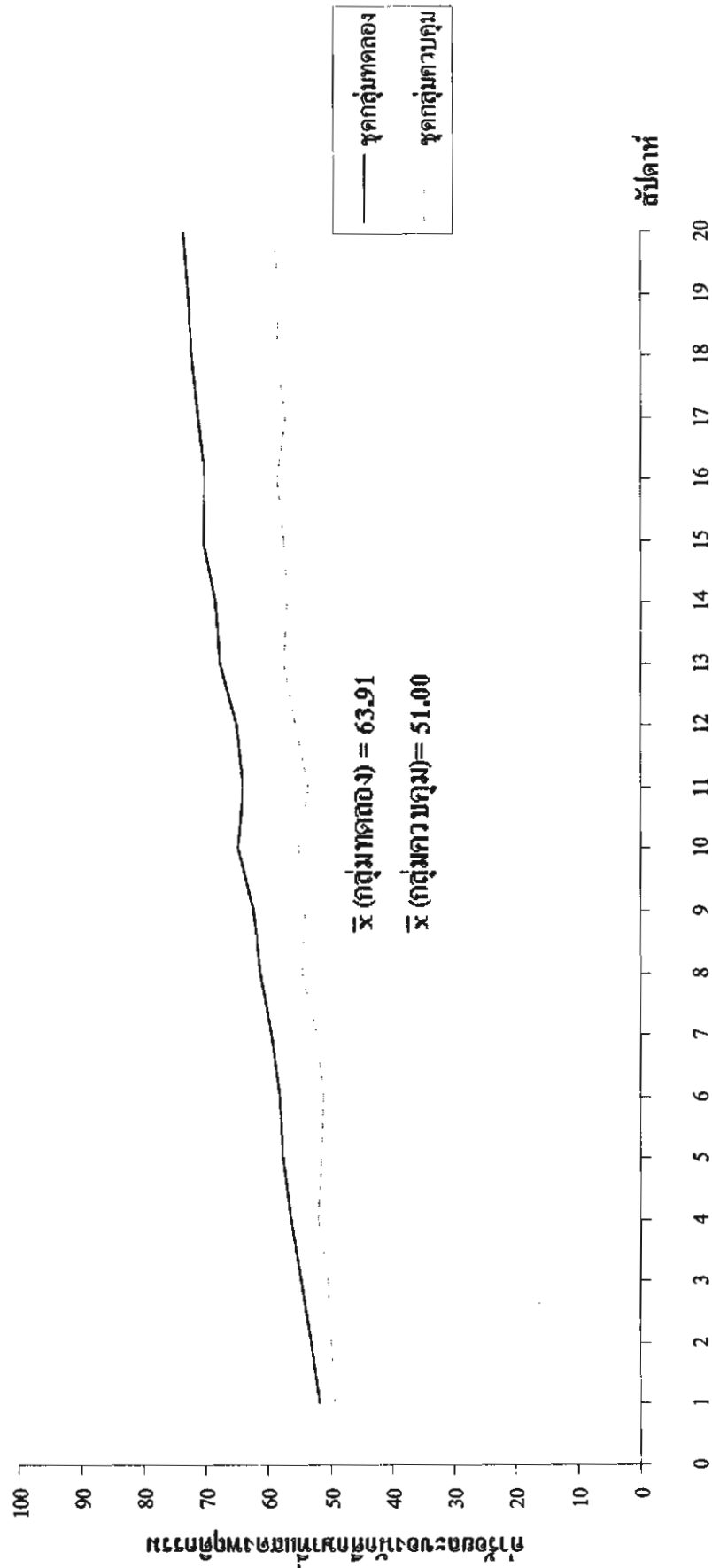
ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการแก้ปัญหา ของนักศึกษา
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกตมาหาค่าร้อยละ และหา
ค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยแยกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมด้านการแก้ปัญหา ของนักศึกษา
ระดับ ปวส. วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุมจำแนก ตามระยะเวลา

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	280	51.86	266	49.25
2	286	52.97	270	50.00
3	295	54.63	273	50.50
4	304	56.30	281	52.03
5	311	57.60	278	51.48
6	315	58.34	277	51.30
7	321	59.45	283	52.41
8	332	61.49	295	54.63
9	338	62.60	292	54.07
10	351	65.00	292	55.37
11	347	64.24	289	53.52
12	352	65.19	301	55.74
13	367	67.97	311	57.59
14	371	68.71	308	57.04
15	382	70.74	312	57.77
16	380	70.37	318	58.88
17	386	71.49	310	57.40
18	391	72.41	318	58.88
19	394	72.97	316	58.51
20	399	73.89	320	59.26
รวม	6902	1278.15	5917	1020.17
$\bar{X}$	345.1	63.91	295.85	51.00

จากตารางที่ 2 นักศึกษากลุ่มทดลองซึ่งใช้ชุดการเรียนรู้การสอนแบบโมดูล STTHR มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการแก้ปัญหาสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X}_{(E1)} = 63.91$, $\bar{X}_{(E2)} = 51.00$)

เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จาก ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการแก้ปัญหานักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะทดลองให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจากตารางมาเสนอในรูปกราฟเส้น ดังแผนภูมิที่ 7



แผนภูมิที่ 7 แสดงค่าร้อยละของนักศึกษาที่แสดงพฤติกรรมด้านทักษะการแก้ปัญหาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 ในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกต ระดับ ปวส.

3) พฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม

การสังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีมสังเกตจากการแสดงย่อยดังต่อไปนี้

1. รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
2. ให้ความช่วยเหลือและ ความร่วมมือในการทำงาน
3. มีความรับผิดชอบต่อผลงานกลุ่ม
4. ความสามัคคีในหมู่คณะ
5. การแสดงความคิดเห็นในระหว่างทำงานกลุ่ม

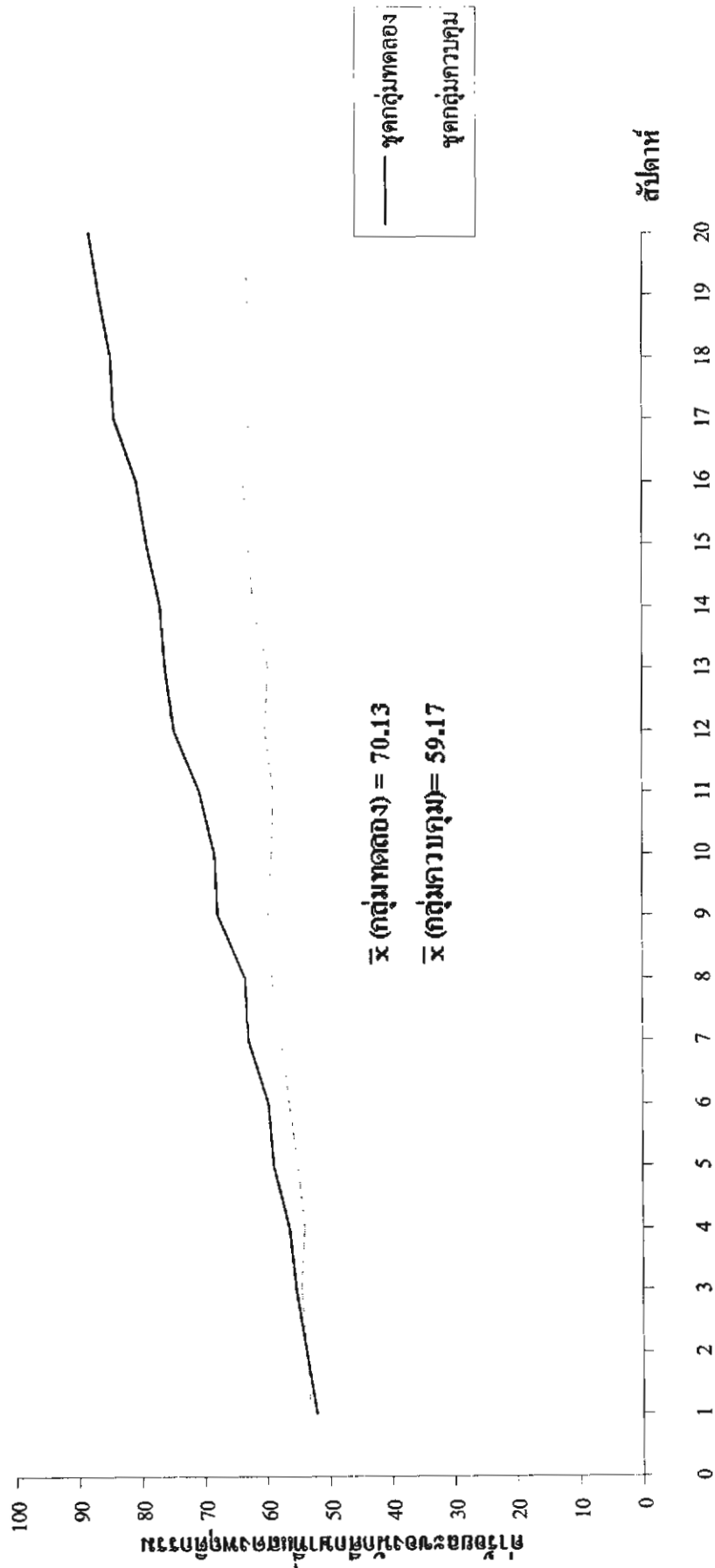
ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม ของ นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกตมาหาค่าร้อยละ และหาค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยแยกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม ของนักศึกษา
ระดับ ปวส. วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
จำแนกตามระยะเวลา

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	281	52.04	218	40.37
2	290	53.71	226	41.85
3	299	55.37	227	42.04
4	305	56.49	232	42.96
5	318	58.89	237	43.89
6	323	59.82	239	44.25
7	340	62.97	241	44.63
8	343	63.52	245	45.37
9	366	67.78	251	46.48
10	369	68.34	253	46.85
11	382	70.74	259	47.96
12	405	75.00	265	49.07
13	412	76.30	266	49.26
14	416	77.04	269	49.81
15	428	79.26	253	46.85
16	436	80.74	265	49.07
17	456	84.45	262	49.26
18	459	85.00	269	49.81
19	469	86.86	270	50.00
20	477	88.34	271	50.18
รวม	7574.00	1402.60	5275	976.85
$\bar{X}$	378.70	70.13	263.75	48.84

จากตารางที่ 3 นักศึกษากลุ่มทดลองซึ่งใช้ชุดการเรียนรู้การสอนแบบโมดูล STTHR มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีมสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X}_{(E1)} = 70.13$, $\bar{X}_{(E2)} = 48.84$)

เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จาก ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีมของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะทดลองให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจากตารางมาเสนอในรูปกราฟเส้น ดังแผนภูมิที่ 8



แผนภูมิที่ 8 แสดงค่าร้อยละของนักศึกษาจากการสังเกตพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกต ระดับ ปวส

4) พฤติกรรมด้านภาษาอังกฤษ

การสังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมด้านภาษาอังกฤษ สังเกตจากการแสดงย่อย
ดังต่อไปนี้

1. การฟัง
2. การพูด
3. การอ่าน
4. การเขียน

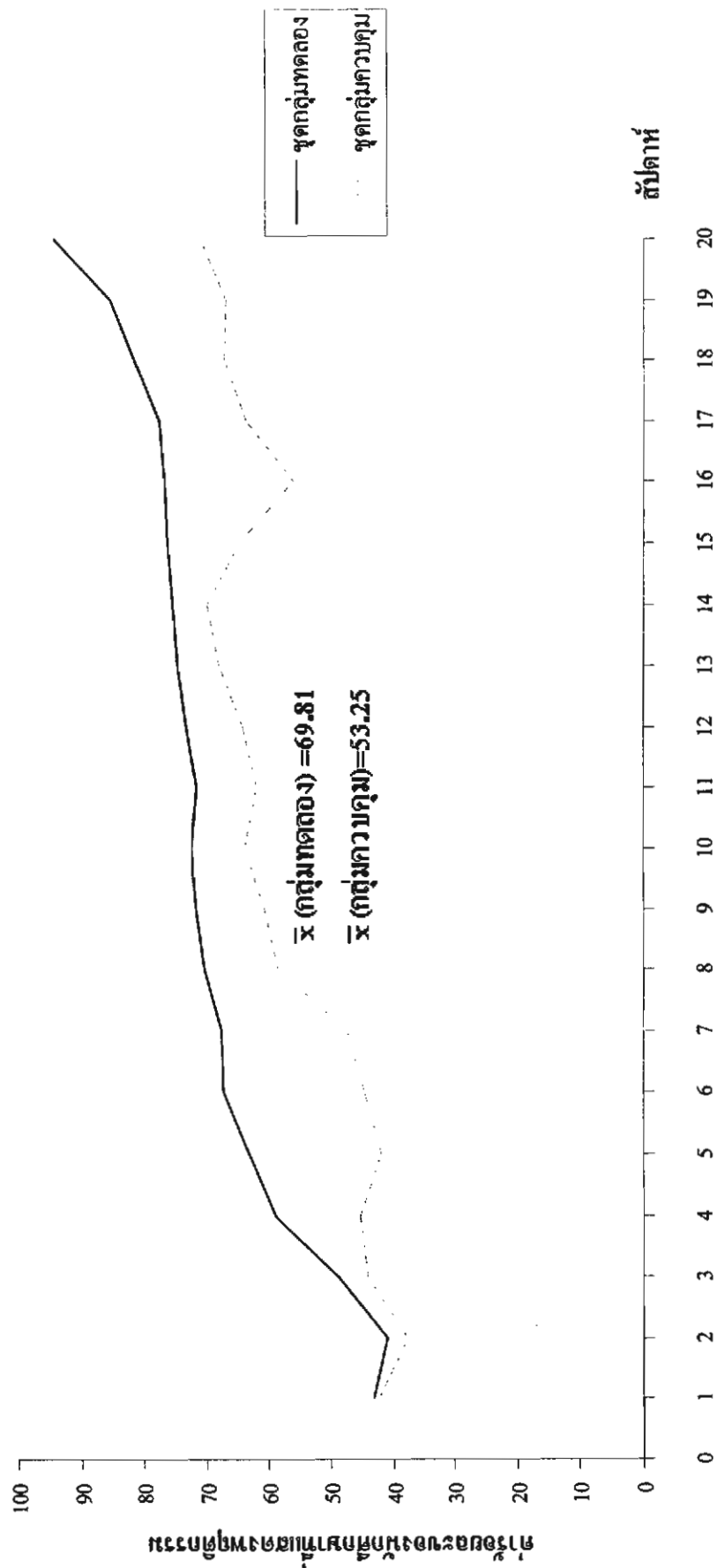
ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมด้านภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกตมาหาค่าร้อยละ และหา
ค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยแยกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา
ระดับ ปวส. วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุมจำแนกตามระยะเวลา

สัปดาห์ที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	186	43.06	183	42.36
2	177	40.97	163	37.73
3	211	48.84	191	44.21
4	255	59.02	196	45.37
5	274	63.42	182	42.13
6	292	67.59	194	44.90
7	293	67.82	205	47.45
8	305	70.60	254	58.79
9	311	71.99	263	60.88
10	314	72.68	277	64.12
11	310	71.75	269	62.27
12	318	73.61	278	64.35
13	324	75.00	295	68.28
14	327	75.69	303	70.14
15	330	76.38	281	65.05
16	333	77.08	243	56.25
17	337	78.00	276	63.89
18	354	81.94	291	67.36
19	371	85.87	290	67.13
20	410	94.91	308	71.30
รวม	6032	1396.22	4942	1065.06
$\bar{X}$	301.6	69.81	247.1	53.25

จากตารางที่ 4 นักศึกษากลุ่มทดลองซึ่งใช้ชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากผลการสังเกตพฤติกรรมด้านภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X}_{(E1)} = 69.81$, $\bar{X}_{(E2)} = 53.25$)

เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จาก ผลการสังเกตพฤติกรรมด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะทดลองให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลจากตารางมาเสนอในรูปกราฟเส้น ดังแผนภูมิที่ 9



แผนภูมิที่ 9 แสดงการร้อยละของนักเรียนที่ศึกษาทางด้านทักษะภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 ในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกต ระดับ ปวส.

ตอนที่ 2 ผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพของโมดูล STTHR โดยการวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากการใช้แบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR ไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสิ่งทอ วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม จำนวน 1 กลุ่ม ใช้ระยะเวลาทดลองใช้โมดูล STTHR 1 ภาคเรียน (20 สัปดาห์) โดยกำหนดให้เรียน 3 คาบ/สัปดาห์ มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน และทำการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมอีก 1 กลุ่ม ซึ่งได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติในรายวิชาเดียวกัน และใช้ระยะเวลาเท่ากัน มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้โมดูล STTHR มีดังนี้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลอง
- ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน วิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอของนักศึกษาในระยะเวลาก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ระยะเวลา	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนเรียน	27	7.59	1.22	27	7.15	1.63
หลังเรียน	27	14.93	1.44	27	11.37	1.67

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าในระยะก่อนเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเท่ากับ 7.59 และกลุ่มควบคุมเท่ากับ 7.15 ส่วนในระยะเวลาหลังเรียน กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ ($\bar{X} = 14.93$) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 11.37$)

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน และหลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของนักศึกษา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระดับ ปวส.

ระยะเวลา	กลุ่มทดลอง (n=27)		กลุ่มทดลอง (n=27)		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ก่อนเรียน	7.59	1.22	7.15	1.63	1.015
หลังเรียน	14.93	1.44	11.37	1.67	9.297**

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนน ภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอก่อนเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนใน ระยะหลังเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรม สิ่งทอหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนน วิชาภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

2. ค่าสถิติพื้นฐาน และผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชา ภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในระยะเวลาก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษากลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการ
อุตสาหกรรมสิ่งทอ ระดับ ปวส. ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

กลุ่ม ระยะเวลาการทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	ค่า t
<u>กลุ่มทดลอง</u>				
ก่อนเรียน	27	7.59	1.22	23.232**
หลังเรียน	27	14.93	1.14	
<u>กลุ่มควบคุม</u>				
ก่อนเรียน	27	7.15	1.63	8.8260**
หลังเรียน	27	11.37	1.67	

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชา
ภาษาอังกฤษเพื่อการอุตสาหกรรมสิ่งทอในระยะเวลาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการ
อุตสาหกรรมสิ่งทอ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มทดลอง

ระยะเวลาการทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	ค่า t
ก่อนเรียน	27	7.59	1.22	23.223**
หลังเรียน	27	14.93	1.14	

** $p < .01$

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการอุตสาหกรรม
สิ่งทอ ภายหลังจากการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนแบบโมดูล STTHR สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง จำแนกตามโมดูล

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง จำแนกตามโมดูล

โมดูลที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	3.19	0.79	8.15	0.86	24.434**
2	3.22	2.15	7.52	1.53	14.500**
3	4.07	0.92	8.89	1.01	22.525**
4	4.26	0.98	8.22	1.05	14.708**
5	3.81	0.74	8.30	0.95	19.077**
6	3.85	1.10	8.48	1.16	18.028**
7	3.52	0.64	8.19	1.18	17.146**

* $p < 0.01$

จากตารางที่ 9 แสดงว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ภายหลังการเรียน โดยใช้โมดูล STTHR ในแต่ละโมดูลตั้งแต่โมดูลที่ 1-7 สูงวก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการสอบวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม จำแนกตามโมดูล

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องาน
อุตสาหกรรมสิ่งทอ ระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาในกลุ่มควบคุม จำแนกตาม
โมดูล

โมดูลที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	3.30	0.87	6.00	1.21	10.605**
2	3.15	1.66	5.30	2.37	4.373**
3	3.78	0.85	5.85	0.95	11.252**
4	4.15	1.06	6.22	1.48	5.445**
5	3.74	0.98	6.15	1.38	6.938**
6	3.74	0.71	6.19	0.68	14.990**
7	3.56	1.12	6.04	1.16	9.417**

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 10 แสดงว่ากลุ่มควบคุมมีคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ภายหลังการเรียนโดยใช้โมดูล STTHR สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน
โมดูลที่ 1-7

5. ค่าสถิติพื้นฐาน และผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชา
ภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในระยะเวลาก่อนเรียนและหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม จำแนกตามโมดูล

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรม
 ถึงทอของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระดับ ปวส. ระยะก่อนเรียน
 จำแนกตามโมดูล

โมดูลที่	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.
1	27	3.19	0.79	27	3.50	0.87
2	27	3.22	2.15	27	3.15	1.66
3	27	4.07	0.92	27	3.78	0.85
4	27	4.26	0.98	27	4.15	1.06
5	27	3.81	0.74	27	3.74	0.98
6	27	3.85	1.10	27	3.74	0.71
7	27	3.52	0.64	27	3.56	1.12

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ในแต่ละโมดูล (โมดูลที่ 1-7) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่ม
 ควบคุม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมสิ่งทอใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานอุตสาหกรรม
 สิ่งทอของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระดับปวส. ระยะเวลาเรียนจำแนก
 ตามโมดูล

โมดูลที่	กลุ่มทดลอง n = 27		กลุ่มควบคุม n = 27	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	8.15	0.86	6.00	1.21
2	7.52	1.53	5.30	2.37
3	8.89	1.01	5.85	0.95
4	8.22	1.05	6.22	1.48
5	8.30	0.95	6.15	1.38
6	8.48	1.16	6.19	0.68
7	8.19	1.18	6.04	1.16

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าในแต่ละโมดูล กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนวิชา
 ภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมสิ่งทอมากกว่ากลุ่มควบคุม